БЕШЙИЛЛИККА МУСТАҲКАМ ЗАМИН

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Газета 1928 йил 11 декабрдан чиқа бошлаган. № 251 (7741). 31 декабрь, 1981 йил ✦ ПАЙШАНБА. Баҳоси 2 тийин.

ЙИЛИМИЗ САРҲИСОБИ

Календарнинг сўнгги варағи қолди. Воқеаларга бой давримиз, жадал ўзгариб бораётган замонамиз бир лаҳзадан сўнг янги маррага етай деб турипти: Янги 1982 йил кириб келмоқда.

Ҳар гал Янги йил арафасида босиб ўтилган йўлга бир бор назар ташлаш, қилинган ишларга якун ясаш ва янги режаларни белгилаш одат тусига кириб қолган.

Ўтиб бораётган йил совет кишилари учун ғоят сермазмун, ҳар жиҳатдан салмоқли ва қутлуғ йил бўлди. Уни зўр мамнунлик билан кузатар эканмиз, меҳнат ва ижод соҳасидаги ютуқларимиз ортганлигидан, халқимизнинг фаровонлиги ва юртимизнинг қудрати, обрў-эътибори ва мавқеи яна бир поғона юқори кўтарилганлигидан беҳад хурсандмиз.

Тарих саҳифасига кириб бораётган 1981 йилда мамлакатимиз, халқимиз ва партиямиз ҳаётида жуда катта воқеалар бўлиб ўтди, меҳнат соҳасида эса улкан зафарларга эришилди. Бу воқеаларнинг энг муҳими шу йил февраль—март ойларида ўтган Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVI съезди бўлди.

Бу улкан анжуманнинг Коммунистик партия ва совет халқи ҳаётидаги, шунингдек мамлакатимизни янада ривожлантириш, халқаро революцион ҳаракатни тобора кенгайтиришдаги роли ва аҳамияти ниҳоятда буюкдир. Съезд кейинги йилларда қилинган жуда катта ишларга якун ясади. 80-йилларга мўлжалланган сиёсий йўлнинг илмий жиҳатдан асосланган программасини ишлаб чиқди. Съездда Ҳисобот доклади қилган ўртоқ Л. И. Брежнев коммунистлар олдига, барча совет меҳнаткашлари олдига янги вазифалар қўйди. Озиқ-овқат, энергетика программалари ҳамда мавжуд қийинчиликларни тугатиши ва халқ манфаатларига, унинг бахт-саодатига самарали хизмат қилиши лозим бўлган бошқа тадбирлар ишлаб чиқилди. Съезд ғоялари ҳар бир совет кишисининг фикр-ўйларини эгаллаб, коммунистик бунёдкорликнинг бутун ишимиз самарадорлигини оширишнинг қудратли омили бўлиб қолди.

КПСС XXVI съездининг ҳамда Ўзбекистон Компартияси XX съездининг тарихий қарорларидан руҳланган республикамиз ва областимиз меҳнаткашлари катта муваффақиятларни қўлга киритдилар. Улар янги, ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили топшириқларини шараф билан бажардилар.

Янги беш йилликнинг дастлабки йилини ҳусусан пойтахт областимиз фахрланса арзигулик ютуқлар билан якунламоқда. Саноатчиларимиз маҳсулот реализация қилиш ва кўпчилик муҳим буюмлар ишлаб чиқариш бўйича 1981 йил планини муддатидан илгари—25 декабрда бажардилар. Планга қўшимча ўнлаб миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Тошкент, Олмалиқ, Ангрен шаҳарлари, Калинин, Оржоникидзе, Ғалаба районлари саноат корхоналарининг коллективлари социалистик мажбуриятларнинг бажарилишига салмоқли ҳисса қўшдилар. В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, Ангрен кўмир разрези, «Ўзбекхиммаш», «Миконд» заводлари, «Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги» бирлашмасининг коллективлари беш йиллик байроқдорлари сафида бормоқдалар.

Ўтиб бораётган йилда азамат пахтакорларимиз эришган буюк ғалаба алоҳида таҳсинга лойиқдир. Об-ҳаво ноқулай келганлигига қарамай жонажон республикамиз она-Ватан хирмонига 6 миллион тоннадан ортиқ «оқ олтин» етказиб берди. Областимиз заршунослари бу улкан хирмонга рекорд ҳосил билан ҳисса қўшдилар. Улар республикада биринчи бўлиб план ва мажбуриятларини бажариб, 490 минг тонна пахта топширдилар. Етиштирилган ҳосилнинг 86 проценти машиналарда терилди. Ҳар гектар ердан олинган ҳосил 36 центнерни ташкил этди. Каноп, пилла, мева-сабзавот маҳсулотлари ҳам топшириқдагидан анча кўп тайёрланди. Гўшт ва сут харид қилиш бўйича йиллик планлар ошириб ўрinlанди. Бу ажойиб ғалабалар билан областимиз меҳнаткашларини КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев самимий табриклади.

Янги бунёдкорликлар эстафетасини қабул қилиб олаётган 1982 йил—ўн биринчи беш йиллик планини бажаришдаги иккинчи катта довондир.

Янги йилда касаба союзлари ва комсомол съездлари ўтказилади. Халқ депутатлари маҳаллий Советларига сайлов бўлади. Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил топган куннинг 60 йиллиги кенг нишонланади. Бу муҳим сиёсий воқеалар олдидан умумхалқ социалистик мусобақаси кенгайиб бормоқда. Москвадаги ишлаб чиқариш илғорлари бошлаб берган ташаббусга қўшилиб, областимиз меҳнат коллективлари «СССР ташкил топган куннинг 60 йиллигига 60 зарбдор ҳафта» шиори остида ўтаётган мусобақада актив иштирок этмоқдалар.

1981 йилдагидек зарбдор меҳнат қилиш, кўп миллатли мамлакатимизнинг шонли тўйини катта меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун кураш ҳар бир коммунист, ҳар бир партия ташкилотининг шон-шараф ишига айланиши керак.

1981 йилни яхши хотиралар билан кузатиб, янги йилга дилхушлик, қувноқ кайфият билан кириб келинаётган ана шу дамларда бунёдкорлик ишларини амалга ошираётган халқимизга, буюк раҳнамомиз—жонажон партиямизга минг бор ташаккур айтгинг келади. Улуғ Ленин васиятларига содиқ бўлган Коммунистик партия бизнинг ҳамма ишларимизга раҳбарлик қилиб, зафарлардан зафарлар сари бошлаб бормоқда.

Янги йил янги бахт-иқбол, янги ютуқлар, янги орзу-умидлар ва юксак парвозлар йили бўлсин!

КИРИБ КЕЛАЁТГАН 1982 ЙИЛИНГИЗ БИЛАН, АЗИЗ ДЎСТЛАР!

СССР нинг 60 йиллигига 60 зарбдор ҳафта!

ЖАДАЛЛИК БИЛАН

«ЛЕНИНИЗМ» колхози механизаторлари Оққўрғон районида биринчилар қатори баҳорги дала ишларида фойдаланиладиган трактор ва механизмларни ремонт қилишни тугалладилар. 14 та ҳайдов трактори, 23 та чигит экиш агрегати, 25 та культиватор, борона ва чизеллар далага олиб чиқишга тайёрлаб қўйилди.

Хўжаликда техника воситаларини ўз вақтида ремонт қилишга катта эътибор берилди. Бу йил ҳам кузги дала ишлари тугаллангач, 40 нафар механизатор ва ремонт устахонасининг ишчилари машина-механизмларни созлашга жалб этилдилар. Улар орасида кенг авж олдирилган социалистик мусобақада механизаторлардан Илэш Қурбонов, Абдували Ўрозбоев, Тошкенбой Усмонов, Тўрахон Ражабовлар пешқадамлик қилдилар. Бу дала гвардиячилари ўзларига бириктилган экиш агрегатларини биринчилар қатори ремонт қилиб қўйишди.

Ҳозирги пайтда колхозда йиғим-терим техникасини созлаш жадаллик билан олиб борилмоқда. Механизаторлар 23 та пахта териш машинаси, кўсак чувиш агрегатлари, дон комбайнлари ва бошқа техникани 1 февралгача тайёрлик чизиғига қўйишни режалашган.

Техника воситаларининг пухта созланиши улардан унумли фойдаланиш имконини бермоқда. Бу йил колхозда ялпи ҳосилнинг 90 процентдан кўпроғи машиналарда териб олинди.

Э. МАДИЁРОВ.

● «СССР 60 ЙИЛЛИГИГА 60 ЗАРБДОР ҲАФТА» шиори остида ўтаётган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб меҳнат қилаётган Бўка районидаги «Бўка» совхозининг механизаторлари ва ремонтчи-слесарлари янги мавсумга барча машина ва механизмларни тахт қилиб қўйиш учун фидокорлик кўрсатмоқдалар. Суратда: ремонтчи-слесарлар Э. Саматов ва Қ. Ризақуловлар. Бу икки илғор кунлик топшириқни 130—140 процент бажариб, мусобақада пешқадамлик қилишаётир.

А. Мальцев фотоси.

БАЙРАМ РАПОРТЛАРИ

Эл дастурхонига

ЎРТА ЧИРЧИҚ районидаги Свердлов номли колхоз чорвадорлари ҳар куни давлат қабул пунктларига ўртача 2 тоннадан сут топширмоқдалар. Бу ҳар бир сигирдан қиш кунларида ҳам 10—12 килограммдан сут соғиб олиняпти, деган гап.

Хўжалик сут-товар фермаси коллективи бир ойдан бери давлатга юксак социалистик мажбурият ҳисобига сут топширяпти. Улар ҳозиргача эл дастурхонига 560 тонна сут тортиқ қилишди. Бу йиллик планда белгиланганидан 50 тонна кўпдир. Колхозда давлатга гўшт сотиш йиллик плани ҳам зиёдаси билан адо этилган. Қабул пунктларига 76 тонна гўшт етказиб берилди.

Қиш даврида ҳам чорва моллари маҳсулдорлигини оширишга уларни тўйимли ем-хашақ билан боқиш туфайли эришилмоқда. Хўжаликда бу йил қишга 3500 тонна дағал хашак, шу жумладан 1000 тонна сенаж, 70 тонна ўт уни тайёрланган, 2180 тонна силос бостирилган эди. Бу чорва моллари рационнинг тўйимли озуқалар ҳисобига бойитиш имконини берди.

Янги йилни янги меҳнат ғалабалари билан кутиб олаётган чорвадорлар қишловни уюшқоқлик билан ўтказиш, эл дастурхонини гўшт, сут ва бошқа маҳсулотларга тўкин қилиш учун барча имкониятларни ишга солаётирлар.

ИЛҒОРЛАРГА ТЕНГЛАШИБ

«РЕЗИНАТЕХНИКА» заводи елимлаш цехида 7 бригада меҳнат қилади. Уларнинг кўпчилиги комсомол-ёшлардан ташкил топган. Ёшлар ўзларининг тиришқоқлиги, меҳнатсеварликлари билан илғорларга тенглашишга эришмоқдалар. Жумладан, И. Мохнаренко, А. Оберлендер ҳамда Л. Юскаева бошчилик қилаётган шундай бригадалар йил давомида мунтазам мусобақа ғолиблари сафида келдилар. Куни кеча эса бу бригадалар йиллик план анча ошириб бажарилганлиги ҳақида рапорт беришди.

Елимловчилардан А. Шева ҳамда А. Сафроновлар ўн бешлар ташаббусига қўшилиб беш йилликда ўн йиллик планни адо этишга сўз беришган эди. Шунинг учун ҳам улар қўш суръат билан меҳнат қилишга, янги резервларни излаб топишга интилишди. Илғорлар ҳаракати бугунга келиб ўз самарасини берди. Икки етакчи ишчи янги йил арафасида 1983 йил ҳисобига маҳсулот топширишга киришдилар.

ҲАМ СИФАТ, ҲАМ СУРЪАТ

ШАҲАРДАГИ пардозлаш ишлари қурилиш бошқармасида йил бошида иш сифати бўйича мусобақа ўтказиш шартлари ишлаб чиқилган эди. Шундан сўнг барча объектларда сувоқчиларнинг иш суръати ҳам, сифати ҳам анча яхшиланди. Фойдаланишга топширилаётган биноларнинг ташқи кўриниши анча кўримли бўлди.

Бир беш йилликда икки беш йиллик планини бажариш мажбуриятини олган Я. Янцен бошчилигидаги сувоқчилар бригадаси аъзолари мусобақадош коллективлардан олдинда боришяпти. СССР 60 йиллиги шарафига эълон қилинган 60 зарбдор ҳафталикнинг дастлабки етти ҳафталигида мазкур бригада пешқадамликни қўлдан бермади. Бригада сайқалчилари бошқармада биринчи бўлиб йиллик планни бажардилар. Декабрь ойи топшириғи эса 213 процент қилиб адо этилди.

А. МИРАЛИМОВ.
Ангрен шаҳри.

Ветеранларнинг тинчлик вахтаси

1982 йил арафасида Тошкент тўқимачилик комбинати ветеранларининг тинчлик меҳнат вахтаси бошланди. Бу вахта ҳозирги кунларда пенсияда бўлган ветеранлар ва комбинатда ишлаб турган ёшларнинг эрталаб соат 7 даги митинги билан бошланди.

Митингни комбинат касаба союз комитетининг раиси Э. Ҳамидов кириш сўзи билан очди. Шундан сўнг пенсионер Н. Палинкина сўзга чиқди. Биз пенсионерлар ўзаро маслаҳатлашиб, ишлаб чиқариш учун қийинчилик туғилган шароитларда илгариги иш жойларимизни қайта эгаллаб, коллективга ёрдамлашишга, ёш ишчиларга маҳоратимизни ўргатишга аҳд қилдик, — деди у. — Ишлаб топган маблағимизни эса озодлик ва мустақиллик учун курашаётган халқларга мадад бериш учун Совет тинчлик фондига ўтказамиз.

Тинчлик меҳнат вахтаси эстафетасини қабул қила туриб, ёш тўқувчи О. Турсунова сўзга чиқди. Цех бошлиғи Н. Ускова мураббийлар сифатида ишга чиққан ветеранларга миннатдорлик сўзларини изҳор этди.

Митинг Совет тинчлик фондига кўмаклашувчи Ўзбекистон республика комиссиясининг раиси, СССР халқ артисткаси, СССР Давлат мукофоти лауреати Сора Эшонтўраеванинг юксак ватанпарварлик намунасини кўрсатганлиги учун ветеранларга миннатдорлик сўзлари билан якунланди.

Митингда тинчликни ҳимоя қилиш Ўзбекистон республика комитетининг масъул секретари И. Тўйчиев, тўқимачилик комбинати партия комитетининг секретари А. Файзуллаева ва Совет тинчлик фондига кўмаклашувчи Тошкент область комиссиясининг масъул секретари К. Рогачев иштирок этдилар.

ЮКСАК ТУРМУШ МАДАНИЯТИ УЧУН

АҲОЛИ ТУРМУШ МАДАНИЯТИНИ ОШИРИШ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ КЕНГАШИ

Кеча турмуш маданиятини ошириш бўйича область Советининг навбатдаги кенгаши бўлиб ўтди.

Унда колхозлар раислари, совхозлар директорларининг маданий-маиший ишлар бўйича ўринбосарлари ишини янада яхшилаш юзасидан Республика Совети берган тавсияларнинг бажарилиши ҳақидаги масала биринчи бўлиб муҳокама қилинди. Коммунистик районидаги «Политотдел» колхози раисининг маданий-маиший ишлар бўйича ўринбосари Д. И. Хван, Оҳангарон районидаги «Ангрен» совхози директорининг маданий-маиший ишлар бўйича ўринбосари Х. Насриддинова, Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози раисининг маданий-маиший ишлар бўйича ўринбосари Д. Йўлдошевалар ахборот бердилар.

Кенгашда колхозлар раислари, совхозлар директорларининг маданий-маиший ишлар бўйича ўринбосарлари лавозимининг жорий этилиши хўжаликлардаги маданий комплекслар фаолиятини яхшилашга, қишлоқ меҳнаткашлари турмуш маданиятини ошириш билан боғлиқ масалаларни ҳозиржавоблик билан ҳал қилишга катта ёрдам бераётганлиги алоҳида таъкидланди.

Ҳаётий тажриба шуни кўрсатмоқдаки, қишлоқда турмуш маданиятини тобора юксалтириш муаммоларини ҳал этиш учун маданий комплексларга тааллуқли барча муассасалар ишини янада яхшилаш, билимли, ўз касбини астойдил севган кадрлар танлай билиш керак.

Афсуски, қатор хўжаликларда ана шундай кадрлар танлаш ва тарбиялашга етарлича эътибор берилмаяпти. Кўпгина хўжаликларда маданий-маиший ишлар бўйича ўринбосарларнинг ўрни ҳамон бўш турибди. Айрим колхоз ва совхозларда эса улар бошқа ишларга жалб этилиб, ўз вазифаларини яхши бажара олмаяптилар.

Кенгашда муҳокама қилинган масала юзасидан қабул қилинган тавсияларда кадрлар танлаш ва тарбиялашга оид аниқ тадбирлар белгилаб олинди.

Шунингдек кенгашда область ижроия комитети раисининг ўринбосари Г. Б. Йўлдошева ҳамда Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Х. Ё. Ёқубжоноваларнинг мактабгача болалар муассасалари тармоғини янада кенгайтириш бўйича докладлари тингланди ва муҳокама этилди.

Совет аъзолари фикр алмашувлардан кейин шу масала юзасидан амалий тадбирлар белгиладилар.

Кенгашда Чирчиқ «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси томонидан атроф-муҳитни муҳофаза этиш тўғрисидаги тадбирларнинг бажарилиши ҳақидаги масала ҳам муҳокама қилинди. Бу масала бўйича бирлашма директори В. Қ. Қодиров ахборот берди.

Кенгашда Советнинг 1982 йил учун иш режалари тасдиқлаб олинди.

Кенгашни Совет раиси — Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов олиб борди.

Юз сигирдан юз бузоқ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IV пленуми қарорларига амалий жавоб бериш учун ўзаро меҳнат беллашувини кенг қулоч ёйдирган «Партия XXI съезди» совхози чорвадорлари ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилини салмоқли ютуқлар билан якунладилар. Давлатга 600 тоннага яқин сут сотилиб, план ортиғи билан адо этилди. Соғин сигирларнинг маҳсулдорлиги 4 минг килограммдан оширилди. Шунингдек, давлатга гўшт сотиш йиллик плани ҳам 125 процент бажарилди.

Хўжаликда чорва қишловига пухта ҳозирлик кўриш, мўл ва сифатли озуқа жамғариш, сут соғувчилар, молбоқар ва бузоқбоқарлар ўртасида социалистик мусобақани авж олдириш ютуқлар гарови бўлаётир. Меҳнат беллашувида пешқадамликни қўлдан бермай келаётган Қўчқор Учкампиров, Қурбоной Ҳикматова, Шарифа Самадова сингари тажрибали чорвадорлар ўзларига бириктирилган сигирлардан кунига 12 килограммдан ошириб сут соғиб олмоқдалар.

— Мол туёғини кўпайтириш ва улар маҳсулдорлигини ошириш ҳисобига сут, гўшт етиштиришни йил сайин кўпайтириб бориш чорвадорлар учун биринчи галдаги муҳим вазифа бўлиб қолди, — дейди совхоз бош зоотехниги Раҳимжон Пўлатов. — Биз ҳам ютуқлар билан чегараланиб қолмасдан барча резерв ва имкониятларни муттасил юксалишга эришишга сафарбар этмоқдамиз. Янги йилнинг биринчи кварталидаёқ соғин сигирлар сонини 250 бошга етказишни планлаштирганмиз. Йил охирига бориб эса ялпи сут етиштириш бир ярим баравар кўпаяди.

Бу тадбирларнинг муваффақиятли бажарилишини таъминлаш чоралари кўрилмоқда. Эндиликда ҳар юз бош сигирдан юзтадан бузоқ олишга эришилмоқда. Бузоқлар зооветеринария талаблари асосида парвариш қилинаётганлиги туфайли бир кеча-кундузда 500-600 граммдан семирмоқда.

Э. ТЎЛАГАНОВ.
Калинин райони.

ҲУЖЖАТЛАР ТЎПЛАМИ

«Партия ва ҳукуматнинг хўжалик масалаларига оид қарорлари» ҳужжатлар тўпламининг ўн учинчи томи босмадан чиқди. Бу томда Коммунистик партия билан Совет давлати олий органларининг ҳамда 1979 йил апрелидан 1981 йил мартигача бўлган даврда халқ хўжалигига ва социал-маданий қурилишга раҳбарлик масалалари юзасидан энг муҳим ҳужжатлари эълон қилинган.

Партия XXVI съездининг тарихий қарорлари: «КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXVI съездига ҳисоботи ҳамда ички ва ташқи сиёсат соҳасида партиянинг навбатдаги вазифалари» ҳақида КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг доклади ҳамда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ҳамда 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари томда марказий ўрин эгаллайди.

Томга киритилган барча ҳужжатлар амалдаги ҳужжатлардир. Баъзи ҳужжатлар биринчи марта эълон қилинмоқда.

Тўплам К. У. Черненко, М. С. Смиртюков умумий таҳрири остида сиёсий адабиёт нашриёти томонидан чиқарилган.

(ТАСС).

ИНСТИТУТ ДАВОЛАШ КОМПЛЕКСИ

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ институтида даволаш-соғломлаштириш комплекси очилди. Тўрт қаватли бинода поликлиника, тез ёрдам станцияси, дорихона, студентлар профилакторийси жойлашган. Бу республикада қурилган олий ўқув юртларининг бешинчи шифохонасидир.

Янги йилда яна учта профилакторий биринчи дам олувчиларни қабул қилади. Бу профилакторийлар Андижон чет тиллар педагогика институти, Самарқанд архитектура-қурилиш институти ва Нукус давлат университети ҳузурида қурилмоқда.

(ЎзТАГ).

Ҳунар-техника таълими: кеча, бугун, эртага

ИШЧИ КАСБИНИ ЭГАЛЛАШ ЙЎЛИДА

А. М. ХЎЖАЕВ,

Тошкент область партия комитетининг секретари

ИҚТИСОДЧИЛАР мамлакатимиз миллий даромади ҳар йили ортишининг учдан бир қисмига яқини меҳнаткашларининг малакасини ошириш ҳисобига бўлаётганлигини ҳисоблаб чиққанлар. Ишлаб чиқариш командирлари эса махсус меҳнат тайёргарлигидан ўтган кишилар ўз малакасини муваффақиятли ошириб боришини аллақачонлар аниқлашган.

Экономиканинг сифат жиҳатидан янги даражасига эришилган ҳозирги вақтда ишчи ўз станоги ва дастгоҳидан ҳам нарироққа назар ташлай оладиган бўлиши лозим. У кенг политехник билим даражасига эҳтиёж сезмоқда. Унинг касби кўп ихтисослиги билан ажралиб туриши лозим. Давримизнинг объектив талаблари шундай.

Ҳунар-техника мактаби худди шундай тайёргарлик беришга даъват этилган. Бу мактаб эндиликда ўзининг энг асосий ишчи кадрлар ўчоғи сифатидаги ролини тобора мустаҳкам эгалламоқда.

Областимиздаги билим юртлари сўнгги ўн йил давомида 78 мингдан ортиқ малакали ишчи тайёрлаб чиқарди. Бу бундан олдинги чорак аср давомида тайёрланган ишчилар сонига тенгдир. Биргина бу беш йилликда ишчилар сафига ҳунар-техника таълими билим юртларини битириб чиққан сал кам шунча малакали ишчиларни юборишимиз керак. Улар ўрганаётган касблар сони ҳам анча кўпайди. Ҳозирги вақтда республикамиз пойтахти билим юртларида 112, областимиздаги билим юртларида юз хил ҳунар ўргатилмоқда.

Ҳозирги вақтда ҳунар-техника билим юртларини битириб чиқувчиларга нисбатан талаб ҳар қачонгидан ҳам каттадир. Лекин, у ҳали тўла қондирилмаяпти.

«Чирчиқсельмаш» заводи, «Узбекшахтострой», Чирчиқдаги 160-қурилиш трестлари, Олмалиқ кон-металлургия комбинати, Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ташсельмаш» заводи, Тошкент метрополитени ва бошқа шу каби корхоналарда ҳунар-техника мактабининг собиқ тарбияланувчилари малакали ишчиларнинг асосий қисмини ташкил этгани ҳолда умуман областимиз ва республикамиз пойтахти бўйича улар барча ишчи-хизматчиларнинг учдан бир қисмини ташкил этмоқда (масалан, қурилишда бу кўрсаткич янада кам бўлиб, областда бешдан бир қисмга, Тошкентда тўртдан бир қисмга тенгдир).

Биз ҳунар-техника билим юртлари тармоғини анча кенгайтирмоғимиз керак. Фақатгина пойтахтда 1985 йилгача мавжуд 53 та билим юртига қўшимча яна ўн тўртта шундай билим юрти очилиши лозим. Областимиз билим юртларидаги ўқувчилар ўрни деярли тўртдан бир қисмга кўпаймоғи даркор.

Экономиканинг ҳар бир тармоғи, ҳатто ҳар бир йирик корхона ёки хўжалик учун бевосита жойларнинг ўзида малакали ишчи кадрлар тайёрлаш вазифасини ҳал қилишга яқинлашмоқ керак. Ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг ҳар бир қишлоқ районида ўзининг механизаторлар ва бинокорлар тайёрлайдиган билим юртига эга бўлиши лозимлиги ҳақидаги кўрсатмаси яқин вақтлар ичида амалга оширилиши зарур. Чорвадорларни ҳам ҳамма жойда тайёрлаш зарурати кўндаланг бўлиб турипти.

Ҳунар-техника таълими системасида юз берган сифат ўзгаришларига келганда, аввало, шуни таъкидлаш керакки, ҳунар-техника билим юртлари умумий таълим мактабларининг бевосита ворислари бўлиб борди. Чунки, билим юртлари Конституция талаби бўлиб қолган ўн йиллик мажбурий умумий таълимни амалга ошириш вазифасини ҳам ўз зиммасига олмоқда. Ҳозирги вақтда Тошкент областида саккиз йилликни тугатиб ўрта билим юртларига келган ҳар ўн ўқувчининг еттитаси умумий таълим программаси бўйича ўқишни билим юртларида давом эттирмоқда. Тошкентда эса бу кўрсаткич янада юқорироқни ташкил этмоқда.

Ўрта ҳунар-техника билим юртлари ва техника билим юртларининг истиқболи, шубҳасиз, порлоқдир. Янги типдаги бу ўқув юртларида малакали ишчилар тайёрлаш фан-техника тараққиёти талабларига тўлароқ жавоб беради. Айниқса, Тошкент области билим юртларида юқори разрядлар ва имтиёзли дипломлар олаётган битирувчилар сонининг йилдан-йилга кўпайиб бориши ҳам бежиз эмас.

Яна бир тенденцияни таъкидлаб ўтмоқ даркор. Социал-иқтисодий «буюртма» бир томондан ҳунар-техника мактабларини ихтисослаштиришни чуқурлаштиришни талаб этса, иккинчи томондан кўп касбли, яъни бир неча касбни ўрганган мутахассислар тайёрлашни кўпайтиришни йўлга қўйишга мажбур этади.

Шубҳасиз, буларнинг ҳаммаси ҳунар-техника таълими системасининг, айниқса, кўп жиҳатдан ўз фарзандларига касб танлашга кўмаклашадиган ота-оналар кўз олдида жозибадор кучини янада оширади. Ёшларни ҳунар-техника билим юртлари орқали ҳаётга ва меҳнатга тайёрлаш тобора табиий ва одатдаги норма бўлиб қолмоқда.

Бу беш йилликда ўрта ҳунар-техника ва техника билим юртларида ўқувчилар қабул қилишни икки баравар кўпайтиришга қарор қилинди. Лекин, уни лозим моддий-техника ва ўқув-методика таъминотисиз сунъий равишда жадал барпо этишга йўл қўйиб бўлмайди. Чунки, фақатгина уларнинг номигина ўзгариб қолмай бутун таълим-тарбия жараёни янада юқорироқ даражага кўтарилади.

Айни вақтда истиқболли бундай ўқув юртлари имкониятларидан тўла фойдаланилмаётганлигини ҳам тан олиш керак. Касб тайёргарлигини олиб кўрайлик. Одатда у бутун ўқув даврининг 60 ва ундан ортиқроқ процентини ташкил этади. Лекин, ҳали ҳам бир билим юрти касб ўргатишни лозим даражада йўлга қўёолмаётганлиги ачинарли бир ҳолдир.

Масалан, Тошкентдаги 87-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юртида 800 ўқувчи таълим олаётган ҳолда унинг устахоналарида лозим даражада жиҳозланган бор-йўғи 63 та ишчи ўрни бор. Бўлажак 140 токарь 7—8 киши бўлиб 19 та станокнинг ҳар бири олдида тўпланиб машғулот ўтказишса амалий кўникмалари мустаҳкам бўлиши мумкинми? Албатта, йўқ.

Мисол учун Бекободдаги 43-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юртидаги аҳволни ҳам олиш мумкин. Билим юрти ходимларининг педагогик савияси анча юксак. Лекин, ҳамма талабларга жавоб берадиган ажойиб таълим-ишлаб чиқариш корпуси ҳувиллаб ётибди. Бир қатор қишлоқ ҳунар-техника билим юртлари ҳатто ўзларининг ўқув хўжаликларига эга эмаслар. Уларга ажратиб берилаётган эски техника ҳақида гапириб ўтирмаса ҳам бўлади.

Шунинг учун ҳам бизнинг билим юртлари базаси ҳисобланган корхоналар ва хўжаликларга нисбатан катта эътирозларимиз бор. Наҳотки, «Таштекстильмаш» заводи, Ўзбекистон металлургия комбинати, иқтисодий жиҳатдан қудратли 1-Пискент, 2-Пискент, «Бўка», Сегизбоев номли совхозлар, Ким Пен Хва номли колхоз ва бошқа хўжаликлар ўз оталиқларидаги билим юртларини янги техника ва асбоб-ускуна билан тўла таъминлаш имкониятига эга бўлмасалар?!

Билим юртини битириб чиқиш олдидан бевосита корхона ёки хўжаликда ўтказиладиган практикани ташкил этиш ҳам кўп ҳолларда кўнгилдагидек бўлмаяпти. Ваҳоланки, практика ёшларни ишлаб чиқариш таълими бўйича якунловчи энг масъулиятли босқич ҳисобланади. Чунки, ўқувчилар келгусида ўзлари ишлайдиган асбоб-ускуналар, сафига қўшиладиган коллективлар билан ҳар томонлама танишадилар. Холбуки, кўпинча улар маош тўланадиган иш жойларисиз қолишади. Уларни чақирилмаган меҳмондек энг кам малака талаб қиладиган жойларда ишлатишади. Программага зид равишда бир операциядан иккинчи операцияни бажаришга ўтказадилар. Бунинг оқибатида айрим йигит ва қизлар амалий машғулот — практикадан сўнг ўзлари танлаган касбнинг тўғрилигини шубҳа остига ҳам оладилар.

Шуниси аниқки, ишчи кадрлар тайёрлашни яхшилашга уларга таълим бераётганлар, шунингдек, ҳунарли бўлган ёшларни ўз коллективи сафига оладиган корхоналар ҳам тубдан қизиқишлари керак. База ҳисобланган корхоналар партия ташкилотлари ҳам бу масалага бефарқ қарамасликлари, уни доим назорат қилиб туришлари лозим.

Агар умуман ҳунар-техника таълими системаси олиб кўриладиган бўлса, кўпчилик билим юртлари ҳозирги вақтдаёқ юксак малакали мутахассислар тайёрлаш учун яхши имкониятлари борлигини тан олмаслик мумкин эмас.

Ҳозир ихтиёримизда бўлган ўқув-моддий базасидан қанчалик самарали фойдаланаётганлигимиз ҳақида ўйлаб кўриш вақти келди. Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXVI съездида «ўзимиздаги ҳамма нарсалардан тўла-тўкис, мақсадга мувофиқ тарзда фойдаланиш маҳорати иқтисодий сиёсатнинг ўзаги» деб айтди. Менимча, ана шу талаб ҳунар-техника таълими системасига ҳам тўла тааллуқлидир.

Шу ерда «субъектив» деб аталмиш омил биринчи планга чиқади. Аввало, бу инженер-техник ходимларнинг профессионализмидир. КПСС XXVI съезди педагогнинг ҳал қилувчи ролини алоҳида таъкидлаши ҳам шундандир, чунки, эндиликда педагог ишига нисбатан талаб анча кучайди.

Кўпинча объектив, анча дуруст имкониятлар бўлишига бўлади-ку, лекин, улар реализация қилинмай қолади.

Ўқувчилар давоматини олиб кўрайлик. Қатор билим юртларида ўртача ҳар бир талаба ҳисобига узрсиз сабаблар билан ўқув вақтининг йўқотилиши 50 соатгача етмоқда. Бунинг оқибатида ўқувчилар билимлари тўла бўлмаяпти, уни тўлдириш учун йиллаб вақт сарфланмоқда. Бу ўқув меҳнати, тарбияланувчиларнинг ўз интизомига нисбатан талабчанликнинг сусайиб кетганлиги оқибатидир. Лекин, шу ерда айрим ўқитувчиларнинг ўқувчилар билим олиш активлигини оширишни уддасидан чиқмаётганлиги, ўқув жараёнининг асосий формаси бўлиб келган ва ҳозир ҳам шундай бўлиб қолган дарсни қизиқарли ўтказишни билмаслиги ҳам кўзга ташланади.

Таълим беришнинг техник воситалари ойлаб фойдаланилмасдан ётиши каби ҳоллар ҳаммага маълум. Бу машғулотлар сифатига салбий таъсир кўрсатади, уларни бир хил ва зерикарли бўлишига олиб келади. Меҳнат дарсларида касбнинг амалий усулларини кўрсатишдан кўра у ҳақда ҳикоя қилишга кўпроқ вақт ажратилади. Айрим директорлар ва уларнинг ўринбосарлари ўқитувчилар ва мастерларнинг дарсларига ўз вақтида кириб турмайдилар, методик бирлашмалар эса узоқ вақтлаб фаолиятсизлик кўрсатади.

Сўнгги вақтларда ўрта ҳунар-техника билим юртларида ишлаш учун ҳунар-техника мактаблари шароитида ишлаш тажрибасига эга бўлмаган мактаб ўқитувчилари тобора кўпроқ келмоқда. Кўпинча улар ҳунар-техника билим юртлари ҳақида нотўғри тушунчага эга бўладилар. Билим юртида энг муҳими тарбияланувчини қўл билан ишлашга ўргатиш, деб биладилар.

Билим юртларининг ўзига хос хусусиятлари мутахассис ишчи тайёрлаш мажбуриятини юклайди. Лекин, уни битириб чиққанлар кенг билимга — фақатгина политехник эмас, айни вақтда умумий таълим маълумотига ҳам эга бўлишлари керак. Битириб чиқувчиларни билимлар билан ҳар томонлама ва тўлақонли қуроллантириш зарур. Токи, бу билимлар юксак онг билан ижодий меҳнат қилиш учун, маҳорат жиҳатидан янада ўсиш учун, граждан сифатида камол топиш ва ижтимоий активлик ортиши учун ёрдам берадиган бўлсин. Таълим-тарбияни шундай йўлга қўйиш кераккн, умумий таълим дарсларини ўқитишда уларнинг касб йўналиши аниқ кўзга ташланадиган бўлсин. Айни вақтда техник ва ишлаб чиқариш таълими ўқувчиларнинг ўсган умумий таълим потенциалига кенг суянадиган бўлиши керак. Биз фақатгина шу йўл билан ҳақиқатан ҳам билимдон мутахассис тайёрлашимиз мумкин.

Буни Олмалиқдаги 126-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юртида яхши тушунишади. Бу билим юрти тарбияланувчилари математика, физика, химия, адабиёт ва жамиятшунослик бўйича ўтказилаётган область, республика ва Бутуниттифоқ олимпиадаларида ҳар йили мукофотли ўринларни эгалламоқдалар. Олмалиқ кон-металлургия комбинатида ҳам уларнинг қадрига етишяпти. Бу корхонага келган билим юрти талабалари бир йўла мустақил ишламоқдалар. Бу билим юртининг ўз тармоғи бўйича Бутуниттифоқ миқёсида энг яхши деб топилиши ҳам бежиз эмас.

Янгийўлдаги 18-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юрти сурункасига 15 йилдан бери СССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг иштирокчиси бўлиб келмоқда. Бу билим юртида ёшларнинг техникавий ижодкорлиги кенг ривожланган. Улар яратган энг сўнгги янгилик — пилла тозалагич олтин медаль билан тақдирланди.

Ҳунар-техника билим юрти ўқув юртигина бўлиб қолмай, тарбия маскани эканлигини ҳам эсдан чиқармаслик лозим. Бундай билим юртларида тарбиявий ишни кучайтириш зарурлиги шунинг учун ҳам келиб чиқмоқдаки, кўпинча билим юртларига мактаблар ҳоли бўлмоқчи бўлган ўсмирлар келишади. Шунинг учун ҳам билим юртида ҳар бир машғулотнинг идеологик жиҳатдан юксак даражада мазмунли бўлиши талаб этилади. Турли сиёсий клублар фаолияти, интизомни мустаҳкамлаш бўйича ишлар ҳам юқори даражада, спорт ишларига эътибор кучли бўлиши даркор. Ўқувчиларнинг техник мустақиллигини таъминлаш, уларни эстетик жиҳатдан юксак даражада бўлган санъатга иштирок эттирмоқ керак.

Лекин, энг катта тарбиявий имкониятлар унумли меҳнат замиридадир. Чунки, меҳнат умуман ҳар қандай маънавий тарбиянинг негизидир. Шунинг учун ҳам бу масалада ҳар бир ҳунар-техника билим юртининг марказий фигураси ҳисобланган ишлаб чиқариш таълими мастерининг роли бениҳоядир.

Мастер ўзининг барча — ҳам ташқи, ҳам ички қиёфаси билан ҳозирги замон илғор ишчисининг намунаси бўлмоғи керак. Тарбияланувчининг келгусида қандай бўлиши кўп жиҳатдан бугунги мураббийга боғлиқ.

18-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юртидан В. Т. Усиков, 1-қишлоқ ўрта ҳунар-техника билим юртидан А. Аҳролов ва А. Қўчқоровлар, 13-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юртидан Н. Р. Безденежних, 126-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юртидан В. М. Коротун, 84-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юртидан Б. Бекжонов, 57-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юртидан К. Н. Новиков, 200-техника билим юртидан А. Я. Синельников, 176-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юртидан Б. М. Саидаҳмедов каби мураббийлар ҳақида фақат илиқ гаплар айтиш мумкин. Уларнинг таълимини олаётган ёшлар ҳам ўз касбларининг моҳирлари бўлиб етишмоқдалар.

Ҳозирги вақтда бундай мастерлар сафи индустриал-педагогик маълумотга эга бўлган мутахассислар билан тобора кўпаймоқда. Лекин, шунга қарамай партия ташкилотлари, корхоналарнинг раҳбарлари билим юртларида бўлажак ишчиларни тарбиялаш истагини билдирган барча мутахассисларни ҳар томонлама рағбатлантиришлари керак. Чунки, шу йўлдаги ҳар бир қадамни қўллаб-қувватлаш шунинг учун ҳам муҳимдирки, бу билан қатор билим юртларининг ишлаб чиқариш таълими мастерига нисбатан бўлган эҳтиёжини қондиришга ёрдам берилади. Фақатгина областимиздаги ҳунар-техника билим юртларида 160 дан ортиқ педагог етишмаяпти. Бу таълим-тарбия ишларини бир маромда олиб бориш имконини бермаяпти, ўқув программасининг тўла бажарилмаслигига олиб келмоқда.

Ишчи ўринбосарлар тайёрлаш умумхалқ ғамхўрлиги эканлигини яна бир бор таъкидлаб ўтмоқчимиз. Лекин, бу ишда мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари ва уларнинг базалари ҳисобланган корхоналар етакчи роль ўйнашлари керак. Бу учликда ҳар бир звено мустақил аҳамиятга эгадир. Лекин, уларнинг ўзаро тўғри ҳамкорликда бўлиши ишчи кадрлар тайёрлашда жуда муҳимдир.

Бу беш йилликда ҳунар-техника таълимининг системаси ва унинг ривожланишига ҳар томонлама ёрдам берувчи ташкилотлар олдига катта ва масъулиятли вазифалар қўйилди. Бу вазифалар биринчи даражали, жуда катта социал ва халқ хўжалиги аҳамиятига молик, деб ҳисобланиши керак.

КПСС XXVI съезди жамият ҳаётида ишчилар синфининг етакчилик роли янада ошишини алоҳида таъкидлади. У буни ишчилар синфининг сафи кенглиги билан боғлабгина қолмай, шу билан бирга унинг ғоявий-сиёсий етуклиги, билимдонлиги ва касб маҳорати ошганлиги билан боғлиқ эканлигини кўрсатди. Шундай экан, эртанги кунимиз кўп жиҳатдан ана шу ёш меҳнаткаш авлоднинг қандай бўлишига боғлиқдир.

САМАРАЛИ ИЗЛАНИШЛАР

Тошкент фармацевтика институти йилдан-йилга кенгайиб, малакали доришунослар тайёрлайдиган йирик ўқув масканига айланмоқда. Бу ерда самарали тадқиқотлар олиб борилиб, катта муваффақиятлар қўлга киритиляпти. Бу борада айниқса институтнинг токсикологик химия кафедраси ходимлари қувончли натижаларга эришмоқдалар. Кафедра лабораториялари энг замонавий асбоб ускуналар билан жиҳозланган. Уларда талабаларнинг назарий билимларини амалда қўллаш учун тажрибалар ўтказишга барча шароитлар яратилган.

Суратларда: (чапдан) илмий ходим Надежда Федотова кафедра мудири, профессор Латиф Икромов билан илмий лабораторияда. (Ўнгда) доцент Восит Алихонов ҳамда IV курс студенти Ольга Абдураҳмоновалар суд химияси бўйича амалий машғулот пайтида.

А. Тўраев фотолари.

СССРНИНГ 60 ИИЛЛИГИГА — 60 ЗАРБДОР ҲАФТА

ТАШАББУСГА ҚЎШИЛИБ

Тошкентдаги Октябрь революцияси номли тепловоз ремонти заводи ўзининг бой революцион ва меҳнат анъаналарига эга. Бу корхонанинг гудоги Тошкент шаҳар меҳнаткашларини қуролли қўзғолонга чорлаган эди. Ўшандан бери завод ишчилари жуда кўплаб янги ғалабаларга элтувчи ташаббуслар, ватанпарварлик ҳаракатлари билан майдонга чиқдилар. Бу гал ҳам шундай бўлди. Москваликларнинг СССРнинг 60 йиллигига 60 зарбдор ҳафта ўтказиш тўғрисидаги даъватлари корхонада кенг қўллаб-қувватланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Николай Железнев етакчилик қилаётган бригада коллективи биринчи бўлиб шу ташаббус асосида ишлай бошлади. Бу мусобақа ҳар ҳафтада якунланиб, илғорларнинг номлари умумий йиғилишда эълон қилинади. Улар кўчма вимпел ва пул мукофотлари билан тақдирланадилар. Ўтган ҳафталар якунларига кўра Железнов, Ғуломов, Абдураҳмонов ўртоқлар бошлиқ бригадалар коллективлари ғолиб деб топилди.

Бу мусобақа ишчиларда меҳнат ва сиёсий активликни оширишга, зиммага олинган мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга катта ёрдам беряпти. Ҳар бир ишчи бу муборак тўйга ўзининг муносиб меҳнат совғаси билан келишга аҳд қилган.

Корхонанинг юраги ҳисобланган тепловоз ремонти цехидамиз. Цехнинг улкан биносида меҳнат сурури авжига чиққан. Бир томонда ремонтдан чиқарилган тепловозлар йўлга отланмоқда. Иккинчи томонда ремонтбоп локомотивлар қабул қилиниб, созланмоқда. Кучли кран тепловознинг катта-катта деталларини енгилгина кўтариб, зарур жойга элтиб беряпти. Созловчилар эса уни чаққонлик билан маҳкамламоқдалар. Бу ерда Қўчқор Қорабоев бошлиқ бригада аъзолари ишлашаётган экан. Биз бригадирни суҳбатга тортдик.

— Бригадамиз коллективи «СССРнинг 60 йиллигига 60 зарбдор ҳафта» ташаббусига қўшилиб ишлаяпти, — деб ҳикоя қилади Қорабоев, — ўтган ой давомида 20 та рама, 20 та ёнилғи баки, 20 та комплекс қисмларни ремонт қилиб бердик. Бригадамизда 16 киши ишлайди. Асосан ёшлар. Головко, Мансуров, Линков каби пешқадам ишчиларнинг фидокорона меҳнати туфайли коллективимиз кунлик ва ойлик планларни ошириб адо этиб келяпти. Бизнинг бригадамизда тепловознинг асосий қисми бўлган рама ремонт қилинади. Уларни пухта ва сифатли ремонтдан чиқаришга ҳаракат қиляпмиз. Ҳар бир операцияни сифатли бажараяпмиз. Бундан йигирма уч йил муқаддам шу ерга ишга келган эдим. Ўтган йиллар мобайнида ўнлаб шогирдлар тайёрладим. Булардан — Николаев, Аносов, Раҳимовлар ҳозир цехимизда мен билан ёнма-ён меҳнат қилишмоқда. Бригадамизнинг барча аъзолари Ватанимизнинг 60 йиллик юбилейини муносиб кутиб олишга ҳаракат қилишяпти.

Тажрибали ишчи, Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери Аминжон Ғуломов бошлиқ бригада коллективи фақат деталлар тайёрлаш цехидагина эмас, балки бутун корхонада ҳам пешқадам коллективлардан бири ҳисобланади. Бригада меҳнат аҳли корхонада биринчилардан бўлиб «СССРнинг 60 йиллигига 60 зарбдор ҳафта» ташаббусига қўшилиб ишламоқда. Аминжон ака коллективнинг муваффақиятлари ҳақида шундай дейди:

— Бизнинг асбобсозлик цехимизда асосан тепловознинг деталлари тайёрланади. Тепловоз учун зарур бўлган ўқлар, шестернялар оловда тобланиб, сўнг йиғув цехига жўнатилади. Ҳар бир киши ўз иш жойида юксак унум билан меҳнат қилмоқда. Коллективимизда кексалар ҳам, ёшлар ҳам бор. Азим ака Ғафуров қарийб 40 йилдан бери шу цехда, шу бригадада ишлаб келяпти. Азим ака уруш ва меҳнат ветерани, ёшларнинг меҳрибон мураббийси. Ҳозир пенсияда бўлишига қарамасдан биз билан елкама-елка туриб зарбдорчасига меҳнат қилмоқда. Бағри кенг, ана шундай ажойиб ишчи билан ёнма-ён ишлаётганимиздан ҳаммамиз фахрланамиз. Шунингдек, Иванов, Ёқубов, Йўлдошев каби ёш ишчиларимиздан ҳамма хурсанд. Улар ўз вазифаларини тез ва сифатли бажармоқдалар. Ўтган ҳафталик якунларига кўра коллективимиз корхонада биринчи ўринни қўлга киритди. Биз бу ютуқни қўлдан бермай янада яхшироқ ишлашга ҳаракат қилаверамиз.

Ҳа, тепловоз ремонтчилар ўзларининг бой тарихий анъаналарига содиқ қолиб, янги-янги ғалабалари билан корхона шуҳратига шуҳрат қўшмоқдалар.

К. КАРИМЖОНОВ.

ЖОНАЖОН ВАТАНИМИЗ ЯНГИ ЙИЛ БЎСАҒАСИДА

ТАДҚИҚОТЧИЛАР КЎМАКЧИСИ

▲ КПСС Марказий Комитети 1981 йил ноябрь Пленумида Л. И. Брежневнинг нутқида айтилган илмий потенциалдан янада самарали фойдаланиш тадқиқотларчи кенг кўламда автоматлашга кўп даражада боғлиқ.

СССР Фанлар академияси радиотехника ва электроника институтининг олимлари бу йўлда муҳим қадам қўйдилар. Бу ерда илмий-тадқиқотларни автоматлаш учун коллектив бўлиб фойдаланиладиган ўлчов-ҳисоб системаси биринчи навбатини яратиш ишлари ниҳоясига етказилди.

Системада учинчи авлод ҳисобдон машиналардан фойдаланилади. Улар мураккаб ҳисобларни, сермеҳнат ёрдамчи операцияларни бажариб, олимга ижодий изланишлар учун мумкин қадар кўп вақт ажратиб беради. ЭХМ асосида тадқиқотларни автоматлаш тадқиқот ишларини интенсивлашнинг қудратли воситасидир.

Москва.

ҚОРАЧОЙ ЧЕРКАСС АВТОНОМ ОБЛАСТИ. Ингури ГЭСи ва Ставрополь ГРЭСи оралиғи ЛЭП-50 қурилмаси воситасида бирлаштирилади. Қурилиш ишлари мураккаб тоғ шароитида олиб борилаётир, у 417 километрга чўзилади. Суратда: денгиз сатҳидан 2600 метр баландликда «МИ-10К» вертолётида қурилиш ишлари олиб борилмоқда.

ТАСС фотохроникаси.

МАТЕМАТИКА... БРАККА ҚАРШИ

▲ ВИЛЬНЮС университетининг олимлари ишлаб чиққан маҳсулот сифатини математик статистик методлар билан контроль қилиш Паневеждаги «Экранас» заводи рангли телевизор телескопларининг пухталигини оширишга ёрдам берди. Бу метод корхонада жорий этилаётган «Бракка қарши ҳужум» комплекс программасига асос қилиб олинди.

Агрегатда ўрнатилган датчиклардан огоҳлантирув ташвишли сигнал олган электрон ҳисоб машинаси «Алюминий югуртириш цехининг 12 агрегати тўхтатилсин!» деган команда берди. Шу заҳоти иллатли йиғиш агрегати ўрнига автомат тарзда запас установка ишга тушиб кетди.

— Илгари тайёр маҳсулотнинг пухталигини контролёрлар аниқлардилар, — деди корхонанинг бош инженери Р. Пуртуанс. — Улар бунда қусур борлигини қайд этардилар, холос. Лекин бракнинг олдини ола билмасдилар.

Маҳсулот сифатини прогноз қилиш учун математик статистик методларнинг жорий этилиши ишлаб чиқаришдаги нобудгарчиликларни 3—4 процент камайтирди. Бундан ташқари неча ўнлаб контролёрларнинг қўли бўшади.

ЯНГИ АВТОВОКЗАЛ

▲ АШХОБОД. Туркманистон пойтахтида янги автовокзал фойдаланишга топширилди. Металл гумбаз остида кенг кутиш зали, меҳмонхона, кафе, почта, телеграф, телефон хоналари, бошқа хизмат бинолари жойлашган. Автовокзал бир кечаю кундузда 15 мингтача пассажирга хизмат қилади.

Автобус — Туркманистонда энг қулай транспортдир. Чунки территориясининг бешдан тўрт қисми чўлдан иборат. Асфальт шоссейлар республиканинг деярли барча энг катта аҳоли пунктларини бир-бири билан боғлайди.

Автомобиль йўллари шаҳобчасининг кенгайтирилганлиги, янги автобус маршрутларнинг жорий этилганлиги янги автовокзал биносини қуриш билан боғлиқдир. Куни кеча бу ердан автобуслар шаҳарлараро рейсларга жўнаб кетди.

(ТАСС).

ИМКОНИЯТ ҚИДИРИБ

ОҚҚЎРҒОН район партия комитети биносига кираверишдаги «Ҳурмат тахтаси»га илғор пахтакор ва чорвадорларнинг портретлари қўйилган. Улар орасида Ҳ. Олимжон номли колхознинг юқори ҳосилли бригадаси бошлиғи Жумақул Пиримқуловнинг портрети ҳам бор. У бошлиқ коллектив бир неча йилдан бери ҳосилдорлик жиҳатидан районда пешқадамлар сафида келаётир. Жумладан, бу йил 106 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 45,5 центнердан хирмон кўтарилди.

Бригада аъзолари учун ҳозирги даражага эришиш мақсадида қатор қийинчиликларни чидам ва матонат билан енгиб ўтишга тўғри келди. Улар меҳнат қилаётган Жалойир участкаси захкаш, тўқай ерлардан иборат эди. Шу ерларда узоқ муддат тракторчилик қилган Жумақул 1965 йили бригада бошлиғи қилиб тайинланди. У ишни ернинг захини қочириб, унумдорлигини оширишдан бошлади. Қулай жойлар танланиб чуқур зовурлар қазилди. Пахта, беда, маккажўхори экинларини алмашлаб экиш қатъий жорий этилди.

Кўп йил давомида пахта етиштириб келинган карталарда кузда арпа, баҳорда ҳосили йиғиштириб олингач эса, 15—20 тоннадан гўнг солиниб маккажўхори экилди. Шундай йўллар билан ҳосилдорлик қисқа вақт ичида 28 центнердан 45 центнерга кўтарилди. Ж. Пиримқуловнинг машаққатли ҳалол меҳнати унга шон-шуҳрат келтирди. У ВДНХнинг олтин медали ва «Москвич» енгил автомашинаси билан мукофотланди. Кейинчалик эса кўксини Ленин ордени, Октябрь Революцияси ва Меҳнат Қизил Байроқ орденлари безади.

Асл деҳқон учун қиш ҳам бекорчилик эмас. Ж. Пиримқулов йил-ўн икки ой далачилик ишлари билан банд бўлса-да, жамоат ишларига ҳам вақт топади. Қишлоқ Советининг депутати сифатида елиб-югуриб халқ наказларини тўла бажаришга ҳаракат қилади. Масалан, унинг ташаббуси ва шахсий намунаси билан қишлоқдаги бошланғич мактаб ҳашар йўли билан кенгайтирилди. Янги ўқув хоналари қурилиб ўн йиллик ўрта мактабга айлантирилди. 69 хонадонга водопровод суви келтирилди. Медицина пункти, магазин, кишни-ёзин ишлайдиган 60 ўринли боғча барпо этилди.

Ҳозирги кунда бригада далаларида иш қизғин. Барвақт чуқур ҳайдаб қўйилган карталар бошига маҳаллий ўғитлар ташиб чиқилмоқда. Ички ариқ тозаланяпти. Обҳавонинг илиқ келганлигидан фойдаланиб карталарнинг четлари текисланиб, тартибга келтирилмоқда.

Бригада бошлиғининг таклифи билан зовурлар уч-тўрт йилда бир марта чуқурлаштириб, тозалаб турилади. Зовур четига чиқариб ташланган балчиқ уч-тўрт йил давомида қор ва ёмғир суви остида ётиб, ҳаводан азот моддаси олиб қайта етилади. Шундан сўнг бу дўнгликлар сурилиб, ерга қўшилади, текисланади.

Илғор коллектив аъзолари келгуси йили ҳосилдорликни 50 центнерга етказишни мўлжаллашмоқда.

— Бунинг учун шароит бор, — дейди Ж. Пиримқулов. — Бу йил қулай вақтдан фойдаланиб, ҳар гектар майдонга нормадаги фосфорли ва калийли ўғитларни солиб, кўнгилдагидек шудгор қилиб қўйдик. Энди ҳар йилгидан кўпроқ маҳаллий ўғит ташиб чиқариш учун барча куч ва имкониятларни ишга соляпмиз.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

НАШРИЁТ ТУҲФАСИ

ҚУВНОҚЛАРГА АТАЛГАН

ЯНГИ йил арафасида «Ёш гвардия» нашриёти болаларга ажойиб совғалар тайёрлади. Ўнлаб шоирларнинг кенжатойларга бағишланган шеърий тўпламлари чоп этилди. Булар орасида катталар ва болалар адабиётига ўз ижоди билан ҳисса қўшиб келаётган Муҳаббат Туробованинг «Оқ гуллар» китобчаси ҳам бор.

Шоира қувноқлар ҳаётига ҳавас билан қарайди ва шеърларида болалардаги тўғрилик, беғаразлик, табиатга ошиқлик, катталарга ҳурмат, ҳозиржавоблик туйғуларини илғаб олиб, равон, ёдда қоладиган сатрларда ифода этади.

Тўпламда мурғак қалбларни гўзалликка чорловчи шеърлар ҳам анчагина. Ижодкорнинг бу шеърий китоби ҳам олдингилари сингари болаларни хушнуд этади.

С. ҲАСАНОВ.

СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ АЪЛОЧИСИ

У бўш вақтларида фронт хотираларига берилади. Коллективдаги ёшларга, ҳамкасбларига ҳаяжон билан жангоҳдаги лавҳалардан сўзлайди. Бундай учрашувларда кекса шифокор Ҳожи ака Мамедов доим фахр билан таъкидлайди: «Эл-юртимиз бахти учун қон кечиб аёвсиз жанг қилдик. Бугунги фаровон турмушга кўп миллатли халқимизнинг буюк жасорати туфайли, ғалабага жанг майдонларида ёвуз душман билан шердек олишиб мардларча ҳалок бўлган ҳамюртларимизнинг қутлуғ қони эвазига эришдик. Ёш шифокорлар буни доим ёдда тутишлари, қаҳрамон отабоболаримизнинг шонли анъаналарини тинч меҳнат қучоғида ўзларининг бор маҳоратларини ишга солиб давом эттиришлари керак».

Ҳа, Ҳожи Мамедов ўзининг сермашаққат, мазмунли умри, кўп йиллик врачлик фаолияти давомида ҳаёт қийинчиликларига дуч келди. Унинг паст-баланд сўқмоқларидан чидам ва сабот билан ўтди. Шунинг учун бўлса керак ўз касбига меҳр қўйди, меҳнатсевар, олийжаноб шифокор бўлиб етишди.

Совет врачига хос бўлган хислатларни ҳозир ўзи бошчилик қилаётган Чилонзор район 10-поликлиникадаги ҳар бир шифокорнинг қалбига сингдирди, Уларни ширинсухан бўлишга, малакаларини тинмай ошириб боришга ундади.

Поликлиникани замонавий асбоб-ускуналар билан таъминлаш, даволашнинг энг илғор усулларини амалда қўллашни бош врач ўзининг асосий мақсади деб билади. Куни кеча коллективда катта тантана бўлиб ўтди. Барчанинг чеҳрасида табассум. Шифокорлар, ширинсухан ҳамшира қизлар устозларини «Республикада хизмат кўрсатган врач» деган шарафли унвон билан қутлашди. Бу ютуқларга эришиш ўз-ўзидан бўлмади, албатта. 1937 йили Тошкент Давлат медицина институтини

ШИФОКОРЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

тугатган Ҳ. Мамедов Туркманистоннинг Чоржўй район шифохонасида врач, бош врач, район соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири лавозимларида, ишлади, Сўнгра 1941 йили элнинг барча фарзандлари қатори фронтга отланди. Уруш йилларидаги фаолияти учун III ранг ҳарбий врачидан медицина хизмати подполковниги даражасига кўтарилди. Бир қарашда Ҳожи аканинг бу юксак унвонга эришгани жўндек кўринади кишига. Аслидачи? Аслида тўрт йиллик жангоҳдаги умрининг ҳар бир куни унутилмас даҳшатлар, солдатларимизнинг ҳаётини сақлаб қолиш учун қилинган мураккаб операциялар билан боғлиқ.

Фронтдаги чинакам қаҳрамонликлари учун захматкаш шифокорнинг кўксини 2 та Қизил Юлдуз ордени, ўнлаб жанговар медаллар безади...

— Бундан ўн олти йил аввал поликлиникамиз кичкинагина амбулаториядан иборат эди, — ҳикоя қилади бош врач. — Аҳолига малакали медицина ёрдами кўрсатиш учун деярли ҳеч қандай шароит йўқ эди. Биз район партия, совет ташкилотларига алоҳида бино ажратиб беришларини илтимос қилдик. Талабимиз қондирилди.

Поликлиника янги, кенг, ёруғ бинога кўчиб ўтгач иш қизиб кетди. Даволаш хоналари энг замонавий медицина асбоб ускуналари билан таъминланди. Турли соҳалар бўйича врачлар ишга жалб қилинди.

Поликлиниканинг таклиф ва мулоҳазалар дафтарини варақлар экансиз, тажрибали врачлар А. П. Кузьмина, Р. Султонова, стоматология бўлимининг бошлиғи Т. Медведева, катта ҳамшира Н. Сидоренко, ҳамширалар Д. Османова, М. Тимофееваларнинг номига билдирилган қалб ташаккурларини ўқийсиз.

— Коллективимиз аҳил, — дейди терапевт А. Смирнов, — бунда албатта, бош врачимиз СССР соғлиқни сақлаш аълочиси, биринчи категорияли врач шифокор Ҳожи Мамедовнинг ҳиссаси катта. У кишн барчамизни бир оила фарзандларидек қовуштириб турадилар.

Т. НАЖМИИ.

КЎКЛАМ ТАРАДДУДИ

● БЕКОБОД районидаги «КПСС XXV съезди» совхози механизаторлари барча экиш агрегатларини 20 январгача ишга тахт қилиб қўйиш учун курашмоқдалар. Ҳозирги пайтда чопиқ тракторлари, сеялкалар, бороналар ремонти тугалланяпти. Суратларда: совхоз 1-бўлими ремонтчилари (юқорида) Эргаш Салимов, Ҳакимжон Тожибоев ва бўлим бошқарувчиси Мухтор Аъзамов; ремонтдан чиқарилган сеялкалар созланяпти.

Т. Маҳкамов фотолари.

ТАРИХ САҲИФАЛАРИНИ ВАРАҚЛАГАНДА

Тошкентнинг ўтмиши узоқ тарихга бориб тақалади. Бундан шаҳарда олиб борилган археологик қазиш ишлари натижасида топилган ашёвий далиллар, шаҳар кўркига чирой қўшиб турган тарихий ва маданий, революцион ва шон-шуҳрат ёдгорликлари далолат беради.

ТОШКЕНТНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Тошкент шаҳри атрофи, шунингдек, унинг ўзида кўплаб олиб борилган археологик изланишлар шуни кўрсатадики, узоқ ўтмишда, яъни эрамиздан аввалги минг йилликлар давридаёқ бу ерда одамлар яшаган. Тарихий манбаларга қараганда шаҳар ўша вақтларда турлича номланган. Аждодларимиз уни турли даврларда Юни, Чоч, Жож, Шош ва Бинкент деб аташган.

Тошкентнинг Юни (кейинчалик эса Чжеси) деб юритилиши эрамиздан аввалги II аср охири ва I аср бошларидаги манбаларда учрайди. Бу вақтда шаҳар Чирчиқ воҳасида ҳукмронлик қилган Кангюй кўчманчилар хонлигига қараган.

Узоқ вақтларгача қадимги Чоч ёки Шош шаҳрининг айнан қаерда жойлашганлиги номаълум эди. Бу жумбоқни Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг археология ва тарих институти олимлари ечишга муваффақ бўлишди. Олимларнинг 1959—1960 йилларда қадимий Мингўрик шаҳрида олиб борган археологик қазиш ишлари натижасида мазкур жой харобалари кўҳна Шош эканлиги аниқланди. У ердан топилган маданият ёдгорликлари, одамларнинг уй-рўзғор буюмлари бўлган турли ашёвий далиллар эса шаҳарни эрамиздан аввалги минг йилликлардаёқ (II ва I асрлар) пайдо бўлганлигидан далолат беради. Ҳозирги Салор бўйларида одамлар дастлабки уйларни қуришган. Шаҳардан оқиб турган ана шу сувдан улар ўзларининг турли эҳтиёжларини қондиришган.

Шаҳар аҳолиси бу ерда деҳқончилик ва чорвачилик билан шуғулланган. Шу тариқа уларнинг ҳаёти шаҳарни то араблар истило қилгунча давом этган. Кейинчалик эса VIII ва XI асрларда Мингўрик аҳолиси, чамаси чўл кўчманчиларининг тинимсиз ҳуружлари натижасида ҳозирги эски Тошкент шаҳри ўрнига кўчиб ўтган. Шаҳарнинг ҳозирги номланиши тўғрисидаги дастлабки маълумотлар эса XI аср манбалари — Абу Райҳон Беруний ва Маҳмуд Қошғарий асарларида учрайди.

Тошкент атрофида одамларнинг бунчалик ўтроқ бўлиб қолиши ва бу ерда шаҳар пайдо бўлишига бир қанча сабаблар бор.

Биринчидан, мазкур жойнинг табиий шароити ниҳоятда яхши эканлиги деҳқончилик ва чорвачилик билан етарлича шуғулланиш имкониятини туғдирган, Тошкентга ўтроқ деҳқончилик маданияти ривожланган ҳамда кўчманчи чорвадор районлари яқин бўлганлиги ҳам унда ҳаёт қайнашига сезиларли даражада таъсир этган.

Булардан ташқари Тошкент ўша вақтларда Осиё ва Европа мамлакатларини бир-бири билан боғловчи, савдо йўлининг чорраҳасида жойлашган. Бу йўлдан узоқ йиллар давомида хитой, ҳинд, мўғил, эрон ва афғон савдогарлари ўз молларини олиб ўтишган. Шу билан бирликда Тошкентда ҳам савдо-сотиқ қилишган. Бу эса шаҳар ривожида катта аҳамият касб этган.

V—VII асрларда Тошкентда савдо-сотиқ янада ривожланди. Бу вақтга келиб шаҳар фақатгина Осиё билан Европани бир-бири билан боғловчи манзилгоҳ эмас, балки йирик савдо марказига ҳам айланди. Савдогарлар шаҳарда узоқ тўхташар, ўзларининг моллари билан бирга Европа мамлакатларидан харид қилган нарсаларини ҳам бу шаҳар аҳолисига сотишарди. Тошкентдан эса пахтадан ва жундан тайёрланган матолар, турли гиламлар, рангли шиша, қимматбаҳо тошлар, зотли от ва бошқа молларни сотиб олиб кетишарди.

VII асрга келиб Тошкент Ўрта Осиёнинг шимоли-шарқидаги мустаҳкам ўтроқ деҳқончилик маданияти ривожланган жойига айланди. Бу вақтда шаҳар фақатгина савдо-сотиқ ишлари ривожланган марказгина бўлиб қолмай, балки ўзини, шунингдек, Ўрта Осиё территориясини шимол ҳамда шимоли-шарқдан таҳлика солувчи кўчманчилардан ҳимоя қилувчи, катта ҳарбий аҳамиятга эга бўлган пункт вазифасини ҳам ўтади. Унинг атрофига мустаҳкамланган турли мудофаа иншоотлари қурилди.

Шаҳар ўз мудофаа қобилиятини бир мунча яхшилаганидан сўнг бу ерда ҳунармандчилик, деҳқончилик, савдо-сотиқ янада ривожланди. Ерлик савдогарлар Ғарбий Хитой, Сибирь ва шарқий Европа халқлари билан ҳам савдо алоқалари ўрнатишди. Аммо шаҳардаги бу ривожланиш араблар истилоси туфайли узоқ муддатга тўхтаб қолди.

* * *

IX—X асрларда шаҳар Бинкент деб номланарди. Бу вақтда у сомонийлар сулоласига қарашли йирик феодал, савдо-сотиқ, деҳқончилик ва ҳунармандчилик ривожланган маъмурий шаҳарга айланди. Бинкент чегаралари мудофаа иншоотлари билан мустаҳкамланди.

Шаҳарда ўша даврларда асосан кўплаб пахта, ғалла етиштирилган. Чорвачилик ва ҳунармандчилик ривожланган. Булардан ташқари кўҳна Шош области ўзининг олтин ва кумуш хазина бойликлари билан машҳур бўлган. Сомонийлар даврида ҳам қўшни мамлакатлар ана шу ердан рангли қазилма бойликларини сотиб олишган.

X асрга келиб шаҳар 3 қаторли девор билан ўралди. Бу эса унинг кўчманчи хонликлардан ҳимоя қилиш қудратини янада оширди. Ана шу иншоот ва шаҳарда мудофаа ишлари яхши ривожланганлиги сабабли аҳоли тинчлиги анча вақт яхши сақланди. Лекин XI ва XII асрларда шаҳар тинчлиги яна бузилди. У бир неча бор турли феодал давлатларининг қўлидан-қўлига ўтди. 1214 йил шаҳар Чингизхон қўшинлари томонидан ишғол қилиниши натижасида яна вайронага айланди.

Темур ва темурийлар даврида Тошкентнинг ҳарбий мақсадлардаги аҳамияти янада ортди. 1404 йил шоҳ Темур шимолга, Оқ ва Олтин Ўрда ҳамда Хитойга қилган юришларидан олдин ана шу шаҳарда қўшин тўплаган.

XVIII аср ўрталарида Тошкент 4 даҳага бўлинганди: Шайхонтоҳур, Себзор, Кўкча ва Бешёғоч даҳалари ҳокимлар томонидан бошқарилган. Уларнинг ўртасида тез-тез турли низолар чиқиб турар, бунинг натижасида эса ҳатто қонли тўқнашувлар ҳам бўлиб турарди. Шу асрнинг 80-йилларида Шайхонтоҳур ҳокими ўз душманлари устидан ғалаба қозониб, шаҳарда ҳокимиятни қўлга олади. Шу билан Тошкентдаги «Чорҳоким» даврига якун ясалади.

Шаҳар бу даврда яна мустаҳкамланиб борди. Унинг мудофаа иншоотлари тикланди.

Шундай қилиб, XVIII асрнинг 80-йилларидан то XIX асрнинг 10 йилларигача мустақиллик даврини бошидан кечирган Тошкент шаҳри вилоятнинг маркази ҳисобланарди. Чирчиқ ва Ангрен воҳаси, Чимкент шаҳри билан бирга жанубий Қозоғистон областининг бир қисми, шунингдек, Туркистон ҳам ўша вақтларда Тошкент вилоятига қараган.

Шаҳар 1810 йилдан 1865 йилгача (Россияга қўшилгунча) Қўқон хонлигига қараган.

чет эл ХАБАРЛАРИ

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ АСАРЛАРИ ЯПОН ТИЛИДА

ТОКИО, (ТАСС). «Синдзидайся» нашриёти Леонид Ильич Брежневнинг «Эсдаликлар» китобини япон тилида босмадан чиқарди. Бу нашриёт Л. И. Брежнев асарларини биринчи марта босиб чиқараётгани йўқ. Нашриёт 1973 йилда Японияда биринчи бўлиб Леонид Ильич Брежневнинг мақолалар ва нутқлар тўпламини «Кескинликни юмшатиш йўлидан» сарлавҳаси остида босиб чиқарган эди.

Японияда Л. И. Брежнев янги китобининг нашр этилганлиги муҳим аҳамиятга эга, деди «Синдзидайся» президенти Н. Като. «Эсдаликлар» асарини китобхонлар, шубҳасиз, зўр қизиқиш билан кутиб оладилар. Улар Совет давлати тарихининг муҳим даври — Совет халқининг қаҳрамонона меҳнат зафарлари билан нишонланган дастлабки беш йилликлар билан танишиш имкониятига эга бўладилар.

Леонид Ильич Совет Иттифоқи тарихининг энг муҳим даврларини мужассамлаштирган ўз ҳаёти тўғрисида камтарлик билан, оддий ва самимий ҳикоя қилиб берганлиги зўр таассурот қолдиради. Металлургия заводининг ишчиси, ер тузувчи, металлург, инженер, КПСС ва Совет давлатининг атоқли раҳбари Л. И. Брежневнинг катта ва ёрқин меҳнат биографияси босқичлари ана шундай.

Китобда янги социалистик давлатнинг қарор топиши тўғрисида ҳикоя қилинади, деб давом этди «Синдзидайся» нашриёти президенти. Тинчлик ва одамлар бахт-саодати учун кураш бу давлатнинг асосий принципидир. «Эсдаликлар» асари японияликларга совет кишилари ҳаётини яхшироқ билиш имконини беради. Бу эса иккита мамлакат ўртасидаги муносабатларга шубҳасиз ижобий таъсир кўрсатади, халқларимиз ўртасидаги ўзаро ишончни чуқурлаштиришга кўмаклашади.

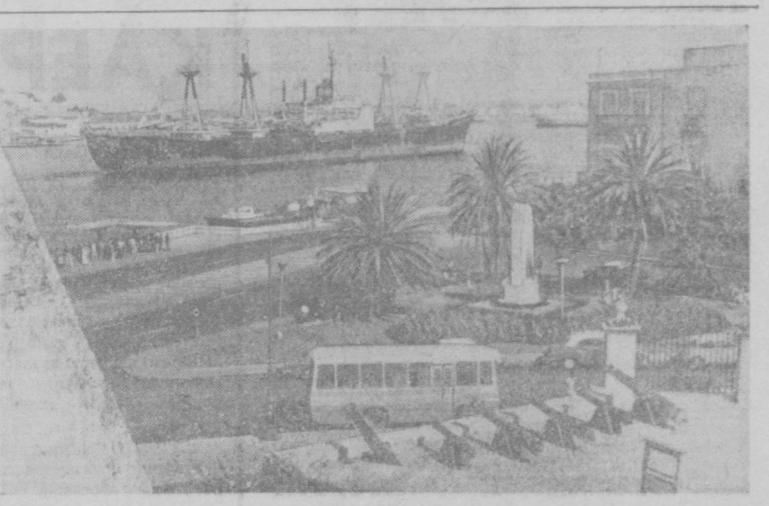

1 ЯНВАРЬ—КУБА РЕВОЛЮЦИЯСИ ҒАЛАБА ҚОЗОНГАН КУН, КУБА ОЗОДЛИГИ КУНИ

ХАЛҚ ҳокимияти йилларида бутун мамлакатда бўлгани дек, Куба пойтахти Гавана чиройига чирой қўшилди, у кенгайиб, йил сайин обод бўлиб бораяпти. Ҳозирги беш йилликда шаҳарда янги корхоналарни қуриш, мавжудларини кенгайтириш учун йирик капитал маблағлар сарфланмоқда. Шунингдек, Гавана денгиз порти, темирйўл узели, халқаро аэропорти замонавий кўринишда янгидан жиҳозланмоқда. Суратда: Гавана портида совет кемалари.

АДН—ТАСС фотоси.

СОВЕТ БАЛЕТИГА ТАҲСИНЛАР

ПАРИЖ. (ТАСС). Большой театр солистлари Н. Бессмертнова билан А. Богатиревнинг Франциядаги гастроллари зўр муваффақият билан бошланди. Улар «Жизель» балетининг асосий партияларини тўрт кеча ижро этадилар.

Париждаги конгресслар саройининг кўп минг кишини сиғдирадиган залини тўлдирган томошабинлар совет балет санъати усталарига таҳсинлар ўқимоқдалар.

ПОЛЬШАДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

Чет эл матбуоти, таниқли давлат ва жамоат арбоблари миллий нажот ҳарбий кенгашининг иқтисодий ва ижтимоий турмушни нормаллаштириш юзасидан кўрган тадбирлари ПХРда тобора кўпроқ қўллаб-қувватланаётганини қайд этиб, АҚШнинг суверен социалистик давлат ички ишларига аралашувини кескин танқид қилмоқдалар.

«Польша ҳукумати антисоциалистик унсурларга кескин қарши чиққан ва конституция асосида ПХРдаги турмушни нормаллаштириш тадбирларини кўрган ҳозирги пайтда ўзларининг олисни кўзловчи режаларини шу мамлакатдаги контрреволюция билан боғлаган империалист доираларнинг жазаваси тутиб қолди, — деб ёзади Чехословакиядаги «РУДЕ ПРАВО» газетаси. — АҚШ президенти Рейганнинг ПХРга нисбатан жорий этган жазо чоралари, суверен давлатга иқтисодий ва савдо уруши эълон қилиш БМТ уставини бузиб, унинг ички ишларига қўпол аралашишидан бошқа нарса эмас. Польша — АҚШ ўз истаги билан тиз чўктира оладиган заиф республика эмас. Бу мамлакатнинг етарли кучлари бор, унинг ҳозирги қийинчиликларини бартараф этиб, яна социализм йўлидан олға боришда таяна оладиган содиқ иттифоқчилари бор.

Ҳарбий ҳолат эълон қилиш тўғрисида қарор қабул қилинганидан кейин ўтган вақт бу тадбирларнинг жуда зарур эканини ва бу тадбирларнинг Польшадаги вазиятни нормаллаштириш учун бўлган аҳамиятини тасдиқлади, деб ёзади Болгарияда чиқадиган «ЗЕМЕДЕЛЬСКО ЗНАМЕ» газетаси. Контрреволюцион кучлар чиқарган биринчи бошбошдоқликдан кейин, ниҳоят поляк халқи нормал меҳнат ва ижод маромига қайтиш имконини олди. Миллий нажот ҳарбий кенгашининг қарорларини аҳолининг ғоят кенг табақалари бажонидил қўллаб-қувватлаганлиги тасодифий ҳол эмас.

Польшадаги масала: ё контрреволюция ғолиб келиб, капитализмга қайтилади, ё бўлмаса социализм принциплари ва идеалларини мамлакат ривожининг ҳозирги босқичига мос келадиган талаблар асосида янада ижодий қўлланиш йўли билан шу принциплар ва идеаллар изчиллик билан рўёбга чиқарилади, деган тарзда турар эди, деб ёзади Австрия коммунистик партиясининг раиси Ф. МУРИ «Фольксштиме» газетасининг саҳифаларида. Биз — иккинчи йўлнинг тарафдоримиз, чунки бу йўл поляк халқининг манфаатларига, Европада тинчлик ва кескинликни юмшатиш манфаатларига мос бўлиб тушади. Ҳақиқат ҳамон шундан иборатки, Польшада социализм қурилиши даврида катта муваффақиятлар ва ютуқларга эришилди. ПХРда социализмга қарши бўлган кучларни тугатиш учун изчил ва кескин чоралар кўрмай туриб, тангликдан ижобий тарзда чиқиб бўлмас эди.

«Кейинги кунларда ПХРдаги вазият нормаллаша бошлаганлиги барча полякларнинг ҳаётий манфаатларига мос бўлиб тушади, — деб уқтиради Франциядаги «ЮМАНИТЕ» газетаси. — Айни вақтда бу нормаллашув АҚШ ва унинг иттифоқчилари режаларини мағлубиятга учратмоқда, чунки улар социалистик мамлакатларга қарши психология ва савдо уруши олиб бориш учун Польшадаги вазиятдан фойдаланишни умид қилган эдилар. Газета Европа иқтисодий ҳамжамияти мамлакатларини Польшага озиқ-овқат билан ёрдам беришдан воз кечтириш учун шу мамлакатларга тазйиқ ўтказишга уринган АҚШнинг махсус вакили Л. Иглбергер миссияси барбод бўлганини ҳам уқтиради.

«Биз Польшадаги воқеалар унинг ички иши, деб ҳисоблаймиз», — деди Бразилия ташқи ишлар министри САРАЙВА ГЕРРЕЙРУ. Бразилияда чиқадиган «ФОЛЬЯ ДИ САН-ПАУЛУ» газетаси бундай деб ёзади: «Вашингтон Польшадаги вазият қанчалик ёмонлашса, АҚШ учун шунчалик яхши», деган принцип асосида иш кўрмоқда. Американлиқлар Европа иқтисодий ҳамжамиятини социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан савдо-иқтисодий муносабатларни узишга мажбур қилиш учун Польшадаги воқеалардан фойдаланиб қолишни жуда-жуда ҳоҳлар эдилар. Аммо ғарбий Европадаги кўпчилик давлат арбоблари АҚШнинг лўттибозлигига учмадилар».

(ТАСС, 29 декабрь).

ИСТИҚБОЛСИЗ ЖАМИЯТ

НЬЮ-ЙОРК.

ҚЎШМА Штатлар 1982 йилга оғир иқтисодий аҳволда қадам қўймоқда. Федерал резерв системаси берган маълумотларга кўра, саноат ишлаб чиқариши ноябрь ойида 2,1 процент камайган. Бундай пасайиш тўрт ойдан бери муттасил давом этмоқда. Мамлакатда ишсизлик 8,4 процентга кўтарилиб, 9 миллион кишини қамраб олди.

ЛИССАБОН

ПОРТУГАЛИЯДА тугаб бораётган йилнинг асосий хусусияти иқтисодий тангликнинг янада ўткирлашувидан иборат бўлмоқда. Ташқи қарз астрономик миқдорда — 60 миллиард эскудога етди. Биринчи ярим йилликнинг ўзидагина ишсизлар армияси 50 минг кишига кўпайиб, улар сони, касаба союзларнинг маълумотларига кўра, ҳозирда миллион кишига етай, деб қолди.

ЛОНДОН

Кейинги ўн икки ой мобайнида мамлакатда ишсизлар сони 750 мингдан зиёд кишига кўпайди. Матбуот берган маълумотларга кўра, ҳар ойда «ортиқча кишилар» армияси 30—40 мингга кўпаймоқда. Уларнинг умумий сони ҳозир 3 миллионга яқинлашди.

ТОКИО

Японияда бир қатор етакчи саноат тармоқлари, аввало, металлургияда ишлаб чиқаришнинг пасайиши рўйхатга олинди. Мамлакатда шу йилнинг ўн бир ойи мобайнида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 9,4 процент кам миқдорда пўлат эритилди.

БАНГКОК

Таиландда расмий маълумотларга кўра турмуш қиммати 1981 йилда 16—18 процент ўсди. Савдо балансининг дефицити 70 миллиард батга етиши кутилмоқда.

БРАЗИЛИА

Тугаб бораётган йилда Сан-Паулу аҳолиси 10 миллион кишига яқинлашмоқда. Сан-Паулуни «Ишсизлик пойтахти» деб аташади. Катта Сан-Паулуда 1981 йилда 500 минг меҳнаткаш ёки ҳар беш кишидан бири ишдан маҳрум бўлди.

(ТАСС, 29 декабрь).

Султон АКБАРИЙ

БИРИГА ХЎШ ДЕЙМИЗ, БИРИГА САЛОМ

Бирига хўш деймиз, бирига салом
Кунгурадор олтин қуббалар узра,
Курантлар занг урар, айланар курра.
Қуллуқ, хўб йилимиз, қўллар
кўкракда,
Меросхўри эса оппоқ йўргакда.
Бирига хўш деймиз, бирига салом,
Қорбобо лутфида муборак калом.
Эскиси, янгиси бирдай шоҳсувор,
Беш йиллик қўшкига пишиқ пойдевор.
Коммунизм учун ишлаган йиллар

Тарихга киражак йиғиб ҳосиллар.
Дунёнинг дардлари деймиз арисин,
Келин-куёвлари қўша қарисин.
Бўлсин Фотима—Зуҳра ва Ҳасан—
Хусан,
Севги кўчалари ясан ва тусан.
Меҳмонларга очиқ турсин эшиклар,
Аршини тебратсин рангдор бешиклар.
Ҳафачилик нуқси инмасин бетга,
Ҳеч кас ғолибликдан чиқмасин четга.
Саксон иккинчига тўлғазар экан

Шараф анкетасин ҳалитдан Ватан.
Ҳампанадаги ош туз, ўчоқдаги ўт,
Насибамиз: ризқи рўзимиз ҳаққи,
Қурултойда берган сўзимиз ҳаққи,
Жиққа тер тўкайлик касб-коримизда,
Кераксиз нарса йўқ рўзгоримизда,
Эсон-омонликдир аҳду азмимиз,
Яшасин арчахон давра базмимиз.
Даф бўлсин замбарак, милтиқ
ўқлашлар,
Ядро қуроллари билан дўқлашлар.
Муртадлардан фориғ бўлсин сайёра,
Булбуллар хонишн ёқмас ағёрга.
Янги йил низоми, қондаси-ла
Бахт тилайман тинчлиқ оиласига.
Беш орденли олтин Ўзбекистоним,
Икки юзи лўппи, бўрсилдоқ нонким,
Хуш кайфият, омад ёр бўлсин сенга,
Қасидабозликни чиқарган менга.
Саломларга алик олган чўнг падар,
Толенинг юксалсин қуёшга қадар!

ЯНГИ ЙИЛ АРАФАСИДА

МИНГ ХОНАДОНДА УЙ ТЎЙИ

Юнусобод массиви кун сайин кенгайиб боряпти. Турнақатор тизилиб кетган кўп қаватли турар-жойларда деярли ҳар куни тўй. Янги йил арафасида массивда бир йўла 13 та 48 ва 76 квартирали кўркам бинолар фойдаланишга топширилди. Уларда ҳамшаҳарларимиз янги йилни шодон кутиб оладилар.

Қорақамиш, Қўйлиқ массивлари, Сергели шаҳарчасида ҳам қурилишлар кенг қулоч ёймоқда. Бу массивларнинг ҳар бирида янги йил арафасида қўлигул бинокорларимиз 8-10 тадан уйни ишчи-хизматчиларга ҳадя қилдилар. Умуман, Тошкент бўйича ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 100 минг квадрат метр уй-жой кўп қурилди.

Массивларда уй-жойлар билан бирга боғча-яслилар, маданий-маиший бинолар ҳам қурилмоқда. Бешқайрағоч массивида 320 ўринли, Ҳабиб Абдуллаев кўчасида 160 ўринли янги болалар боғчалари байрам арафасида кичкинтойларни ўз бағрига олди. Шунингдек, Пушкин кўчасида 160 ўринли боғча қуриб битказилди.

Бундан ташқари, йирик корхоналар учун кўркам ётоқхоналар қурилиши ҳам давом эттирилмоқда. Шу ойда Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, В. И. Ленин номли электрон техника заводи ишчилари учун ҳар бири 220 ўринли ётоқхоналар совға қилинди.

М. ЗАРИПОВ.

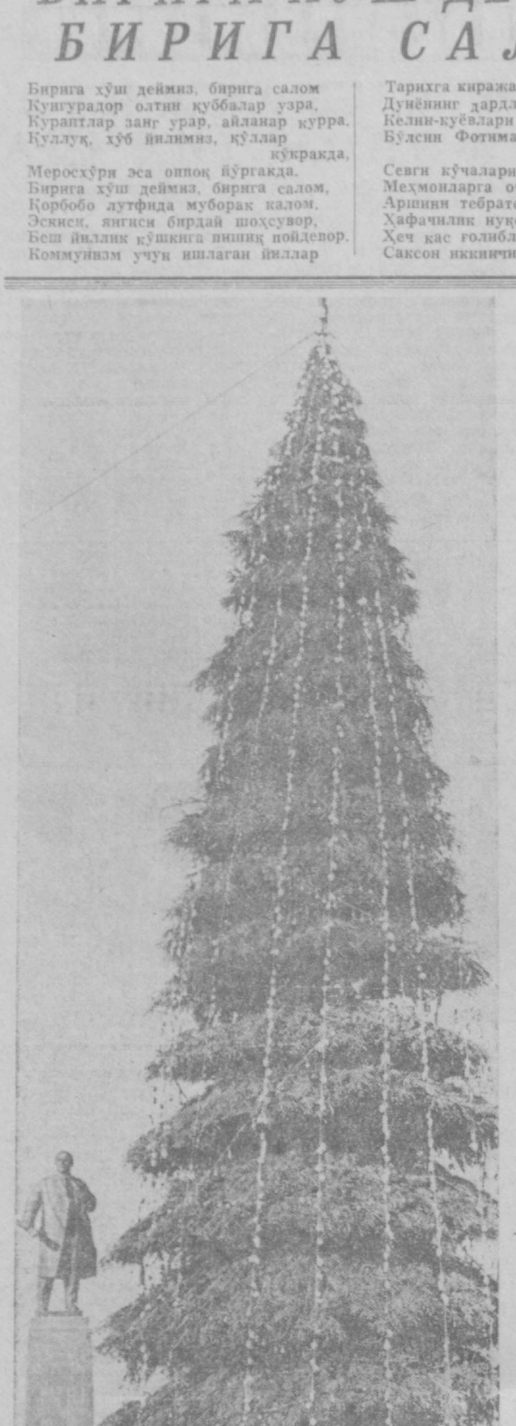

ПОЙТАХТИМИЗ ЯНГИ ЙИЛ ЛИБОСИДА

АНЪАНАГА кўра, республикамизда энг баланд арча Тошкентдаги Ленин номли майдонга ўрнатилди. Арча атрофи кичкинтойлар билан гавжум. Қорбобо ва Қорқиз уларнинг доимий меҳмони. Қорбобо улашган совға саломлар уларга олам-олам шодонлик ҳадя этяпти. Суратларда: шаҳримиздаги энг баланд арча; Қорбобо кичкинтойлар даврасида.

А. Абалян фотолари.

ҚАЕРДА, ҚАЧОН, НИМА?

Пойтахтимиз санъаткорлар коллективлари янги йилга атаб ажойиб совға тайёрладилар. Жумладан, **М. ҚОРИЕҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ** «Гўзал» ансамблининг катта байрам концерти ҳаммада яхши таассурот қолдиришига шубҳа йўқ. Шунингдек «Ханда» ва «Лазги» ансамбллари коллективлари ҳам Тошкентдаги концерт залларида санъат мухлисларига янги программаларни намойиш этадилар.

«ГЎЗАЛ» ансамблининг концертида Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлардан Олмахон Хайитова, Гулшод Отабоева, солистлардан Фахриддин Умаров, Гулчеҳра Исмоиловалар иштирок этишади. Концертда сатира ва юмор, интермедия ижрочилари ҳам қатнашадилар.

«ХАНДА» ансамбли коллективи эса кулги мухлислари билан учрашади. Шерқўзи Ғозиев бошлиқ ансамбль қатнашчилари 3—4 январь кунлари Тошкент томоша залларида ўткир интермедия ва хазил номерларини кулгисеварлар эътиборига ҳавола қиладилар.

БАЙРАМ кунлари **МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ САРОЙИ** ҳам томошабинлар билан гавжум бўлади. Бу ерда 1 январдан 10 январгача В. Киселев раҳбарлигидаги машҳур «Земляне» рок-группаси артистлари ўз санъатларини намойиш қиладилар.

РЕСПУБЛИКА ДАВЛАТ ҚЎҒИРЧОҚ ТЕАТРИ коллективи эса ўқувчиларнинг қишки каникулларига атаб янги спектакллар тайёрлади. Бу ижодий коллектив пойтахтнинг турли ерларида кўчма томошалар ташкил этиб, ёшларни хушнуд этади.

ЯНГИ йил кунлари **ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИ** манежида ҳам қизиқарли аттракцион кўрсатилади. Мактаб ўқувчилари учун махсус тайёрланган «Сеҳрли лампа» программаси қишки каникул мазмунига мазмун қўшади. Болалар циркда «Сеҳрли бола», «Қароқчилар» сингари эртак қаҳрамонлари билан учрашадилар.

БАДИИЙ ҳаваскорлик коллективлари ҳам маданият саройларида, жамоат жойларида янги йилга тайёрлаган ўз концерт программаларини намойиш қиладилар. Театр коллективлари кундузи ва кечқурун мактабларнинг ўқувчиларига — ёш томошабинларга ўзларининг энг яхши спектаклларини тақдим этадилар. Бундан ташқари, улар махсус программада байрам концертлари тайёрлаганлар.

«ҚОЗОҒИСТОН», «Ўзбекистон», «Чайка», «Нукус» ва бошқа кинотеатрларда янги кинофильмлар намойиш қилинади. Фойеларда безатилган арча атрофида Қорбобо ва Қорқизлар билан учрашувлар бўлади. Санъат намояндалари билан суҳбатлар ташкил этилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ПОЧТАСИДАН

ГАЗЕТХОНЛАРГА ҲИСОБОТ

«Тошкент ҳақиқати» редакцияси 1981 йил давомида жамоатчи ва штатсиз мухбирлардан, жойлардаги ишчи-деҳқон мухбирлари пости аъзоларидан, халқ хўжалигининг турли соҳалари мутахассисларидан 10133 та хат олди. Бу эса 1980 йилдагига нисбатан салкам икки баравар кўп демакдир. Газетхонлардан келган барча хат-хабарларнинг 95 процентидан кўпроғи газета саҳифаларида эълон қилинди. Жамоатчи мухбирлар ишлаб чиқаришнинг турли соҳаларида қўлга киритилаётган ютуқларни ҳикоя қилиш билан бирга 136 та шикоят хати ҳам йўлладилар. Уларда саноат, қурилиш, алоқа, транспорт, маиший хизмат кўрсатиш, умумий овқатланиш корхоналари ва бошқа хизмат кўрсатиш тармоқларида йўл қўйилаётган камчиликлар танқид остига олинган эди. Шулардан 62 таси «Редакция почтасидан», «Ташвишли сигнал», «Редакцияга хат», «Фельетон» рубрикалари остида газета саҳифаларида эълон қилинди. 74 та шикоят хати эса тегишли партия, Совет органларига текшириш учун жўнатилди.

Қуйида редакциямизнинг янги йил почтасига келган хат-хабарларнинг айримлари билан таништирамиз.

ТИНЧЛИК ФОНДИГА

ОҲАНГАРОН. Шаҳар саноат корхоналари ўртасидаги социалистик мусобақада мунтазам пешқадамлар сафида бораётган ғалла маҳсулотлари комбинати коллективи яқинда яна бир хайрли ишни бошлаб берди. Корхона ишчилари шанбалик ўтказиб, шу куни тушган маблағ — минг сўм пулни тинчлик фондига ўтказишди. Уларнинг ташаббусига қўшилган «Октябрь» совхози деҳқонлари эса минг сўм, 13-механизациялашган кўчма колонна ишчилари 300 сўм пулни тинчлик фондига бердилар.

Бу ватанпарварлик ҳаракатидан комсомол-ёшлар ҳам четда қолмадилар. Шаҳар мактабларининг пионер дружиналари ва айрим ўқувчилар шахсий жамғармаларидан бу фондга ҳисса қўшдилар. Жумладан, Фаҳриддин Мадраҳимов пахта йиғим-теримида тўплаган 120 сўм жамғармасини, Мавжуда Ўсарова ва Дилдора Тошхўжаевалар ҳамкорликда 88 сўмни тинчлик фондига ўтказдилар.

Т. ЖУМАНОВ,
жамоатчи мухбир.

МИЛЛИОНИНЧИ ТОМОШАБИН

ҒАЛАБА. Район кинолаштириш ходимлари аҳолига хизмат кўрсатиш маданиятини тобора яхшиламоқдалар. Улар декабрь ойларининг ўрталаридаёқ йиллик планни бажарган эдилар. Шундан сўнг мажбурият ҳисобига меҳнат қилишга киришишди. Ж. Новиков, К. Ёқубов сингари илғор киномеханикларнинг намунали ишлашлари туфайли куни кеча социалистик мажбурият ҳам шараф билан адо этилди. Районнинг миллионинчи аҳолисига кино хизмати кўрсатилади.

Н. УТЕГЕНОВ,
штатсиз мухбир.

ВАҚТДАН ЎЗИБ

ОҚҚЎРҒОН. Автобус таксомотор парки ҳайдовчиси А. Ҳасанов ҳалол меҳнати туфайли коллектив ўртасида катта эътибор қозонганлардан. У смена топшириқларини мунтазам зиёдаси билан адо этиб келади. Съездлар йилида пешқадам ҳайдовчи беш йилликни, 3,5 йилда бажаришга сўз берган эди. Унинг дастлабки йиллардаги кўрсаткичлари юксак марра шараф билан эгалланишидан далолат бермоқда. А. Ҳасанов бугунгача йўловчиларга 6497 сўмлик хизмат кўрсатди. Унинг меҳнат календарида 1982 йил бошланганига эса бир ойдан ошди.

А. МУСТАФОЕВ,
мухбирлар пости аъзоси.

СПОРТ

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

● **ФУТБОЛ.** «Франс футбол» ҳафталиги ҳар йилги анъанага кўра Европанинг энг яхши ўнта футболчисини аниқлади. Совет спорти тарихида бу рўйхатдан биринчи марта бир йўла уч футболчимиз жой олди. О. Блохин, Р. Шенгелия ҳамда А. Чивадзелар 1981 йилда қитъанинг энг моҳир футболчилари қаторида тилга олинди.

● **БАСКЕТБОЛ.** Мамлакат чемпионати биринчи лигасида қатнашаётган Тошкент Давлат университети командаси ўз майдонидаги барча учрашувларда ғолиб келиб, финалчилар баҳсида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлганлигини маълум қилган эдик. Мухлислар эътиборига биринчи группанинг якунловчи жадвалини ҳавола этяпмиз.

Командалар	Ў.	Т.	О.
«Университет»	18	1661—1413	35
«Уралмаш» (Св)	18	1644—1557	29
«Спартак» (Вл)	18	1479—1461	28
«Спартак» (Вр)	18	1632—1587	27
«Кавказ»	18	1332—1371	27
ДСК (Ир)	18	1424—1523	24
«Шинник»	18	1326—1586	18

● **ВОЛЕЙБОЛ.** Москва ва Ленинград шаҳарларида аёллар ўртасида олий лига командаларининг биринчи давра ўйинлари давом этмоқда. Ўтган куни бўлиб ўтган учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Сокол» — ЦСКА — 1:3, «Аврора» — «Автомобилист»—3:1, МОПИ—«Динамо»—0:3.

Редактор Н. НАСИМОВ.

Реклама ва эълонлар

ЭЛЕКТРДАН ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ!

Электр турмушингиздан мустаҳкам ўрин олган. Электрокаминлар, холодильниклар, кир ювиш машиналари, телевизорлар, радиоприёмниклар инсоннинг энг яқин ва кундалик ёрдамчилари бўлиб қолди. Электрга ўрганиб қолганимиз, шунчаликки, ҳатто унга эҳтиётсизлик билан муносабатда бўлиш хавфли ва бахтсиз ҳодисалар келтириб чиқаришини унутиб қўямиз.

Коммунал-маиший тармоқларда қўлланиладиган электр токи юқори кучланишда бўлиб, у ҳаёт учун хавфлидир.

Ўйинқароқ, шўх болаларни розетка, симлар, электр асбоблари қизиқтиради. Агарда уйда хавфсизлик қоидаларига риоя қилинмаса бу бахтсиз ҳодисаларни келтириб чиқариши мумкин.

Уйдаги барча штепселларни шундай ўрнатиш лозимки, буларга болаларнинг қўли етмасин—уларни мебель билан тўсиб қўйиш, пластикали қопқоқ билан бутунлай беркитиб қўйиш, агарда штепсель онда-сонда ишлатиладиган бўлса — уларга эгилувчан изоляцион материалдан тайёрланган ҳимоя штифтлари ўрнатиш ёки изоляция лентаси билан беркитиш лозим. Керак бўлганда уларни осонлик билан кўчириб олиш мумкин.

БАРЧА БУЗИЛГАН РОЗЕТКА, ШТЕПСЕЛЛАРНИ ДАРҲОЛ ТУЗАТИШ ЁКИ ТАШЛАБ ЮБОРИШ ЛОЗИМ!

Электр хавфсизлиги қоидаларига риоя қилинмаса, телевизор ҳам электр жароҳат манбаи бўлиши мумкин. Уни радиатор ва иситиш қувуридан олисроққа ўрнатиш керак.

Ҳар қандай рўзғор техникаси эҳтиёткорона муомала қилишни тақозо этади.

ҚУЙИДАГИЛАР МАН ЭТИЛАДИ:

Электр токига уланган лампочкаларни алмаштириш, виключателлар, штепселлар, розеткалар, қўнғироқлар, электр плиталар, электр асбоблар, электр симларини ремонт қилиш; қопқоғи синган виключателлар, штепселли розеткалар, қўнғироқларнинг вилкаси ва тугмачасини, шунингдек шнури куйиб, сими очилиб қолган электр асбобларидан фойдаланиш;

электр асбоблар ва ерга тегиб турган баъзи трубалар, иситиш батареяси, металл конструкцияларга айни бир вақтда қўл теккизиш;

ҳаводан ўтказилган электр, радиоэшиттириш ва алоқа узатиш линияларининг осилиб қолган ёки узилган симларига қўл теккизиш;

ерда ётган симга камида 8 метрдан яқин бориш.

БУЛАРНИНГ ҲАММАСИ ҲАЁТ УЧУН ХАВФЛИДИР!

ҳаво симларининг таянч устунлари ва миноралн подстанцияларга чиқиш, уларга нарвонлар ва бошқа буюмлар қўйиш;

подстанциялар тўсиқларини ошиб ичкарисига кириш;

ҳаво линияларининг симларига арқон ташлаш ва улар атрофида варрак учириш;

ҳаво электр узатиш линиялари ва подстанциялар атрофида ўйнаш;

ёнгинасидан электр узатиш линиялари ўтган уйлар ва иншоотлар, шунингдек дов-дарахтларга чиқиш

ҚАТЪИЯН МАН ЭТИЛАДИ:

ЭЛЕКТР ХАВФСИЗЛИГИ ҚОИДАЛАРИГА РИОЯ ҚИЛИНГ!

ФАҚАТ ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИДАН ТЎҒРИ ФОЙДАЛАНГАНДАГИНА ЭЛЕКТР ҚУВВАТИ ХАВФСИЗДИР!

«УЗЭНЕРГОСБИТ».
«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИ
БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

ЯНГИ ЙИЛНИ КИМ ҚАНДАЙ КУТАДИ

ЭШИК ОЧИҚ ТУРАДИ

ШОТЛАНДИЯДА Янги йил арафасида камин (деворга ўрнатилган печка) яхшилаб ёқилади ва бутун оила сукут сақлаб, унинг ёнига келиб ўтиради.

Соат мили 12 га яқинлашганда, уй эгаси эшикни очиб қўяди. Соат сўнгги марта бонг ургунга қадар эшик ёпилмайди. Яъни, ундан эски йил чиқиб кетиб, Янги йил кириб келармиш.

ҲАЗИЛ ОДАТ

ШВЕЦИЯДА бир неча ой мобайнида болалар эски, синиқ-кемтик идиш-товоқларни йиғиб юришади-да, Янги йил киргач, ўзлари меҳр қўйган ёки ҳурмат қиладиган кишилар яшайдиган уй эшигига уриб, шу идишларни синдиришади. Болалар «қўлга тушгач», албатта, уй эгалари уларни пирожное, ёнғоқ ва ширинликлар билан меҳмон қилишади.

НИҚОБЛАР ОСТИДА

ИСПАНИЯДА Янги йилга ўтар кечаси ёшлар ғаройиб кийимларни кийиб олиб, «чол» ва «кампир» ниқобидаги тенгқурлари бошчилигида уйма-уй юриб, Янги йилга аталган қўшиқларни куйлашади.

«Чол» билан «кампир» эса у ёки бу уйдан чиқаётганларида ҳаммаёқни супуриб чиқадилар. Шу тариқа уй эски йилда йиғилиб қолган чанг-ғубордан тозаланиб, саранжом-саришталикка йўл очилади.

МАРҲАБО, БАХТ-САОДАТ...

ГРЕЦИЯНИНГ Аморгас оролида шундай удум бор. Янги йил арафасида уй эгалари уч бор кўчага чиқиб, кейин яна қайтиб киришади-да, уй ичига икки қадам қўйиб, «Марҳабо, бахт-саодат», сўнг эса яна икки қадам орқага юриб «Бу уй фалокатдан, бахтсизликдан ҳоли бўлсин» дейишади.

УЧ БАЙРАМ

МИСРЛИКЛАР бир неча ой мобайнида уч маротаба Янги йилни кутиб олишади.

Улар эртага григориан календари бўйича 1982 йилнинг келганлигини нишонлайдилар. Яқинда эса мусулмонлар йил санаси бўйича 1402 йил бошланди.

Христиан динининг энг қадимги мазҳабига мансуб маҳаллий коптлар қабиласи эса бундан бир мунча вақт муқаддам 1698 йилни қарши олди.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 1I да Келинлар қўзғолони (13.00), Олтин девор (19.30), 2I да Кузнинг биринчи куни (12.00), Кузнинг биринчи куни (15.00), 3I да Олтин девор (12.00), Келинлар қўзғолони (16.00), 4I да Абу Али ибн Сино (12.00), Кузнинг биринчи куни (16.00), Кузнинг биринчи куни (19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 1—2I да Кулги кечаси, 3I да Хотинимнинг эри, 4I да Дилафрўзга тўрт ошиқ.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Катта янги йил томошалари (10, 13, 16, 19.30).

Телевидение

31 ДЕКАБРЬ

МТ-ВОСТОК

9.00 — Время. 9.40 — Эрталабки гимнастика. 10.05 — Ҳужжатли фильмлар. 10.50 — П. И. Чайковскийнинг «Шелкунчик» балети. ССР Иттифоқи Давлат академик Большой театрининг спектакли. 12.45 — Ҳаётга йўлланма. 13.45 — Концерт. 13.55 — Тўрт оғайнининг ҳаёти ва саргузаштлари. Болалар учун телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Тўрт оғайнининг ҳаёти ва саргузаштлари. Болалар учун телевизион бадиий фильм. 3 ва 4-сериялар. 16.20 — Рус жилолари. Фильм-концерт. 17.20 — Ҳужжатли фильм. 18.20 — Қиш эртаги. Концерт. 19.00 — Расмларда кўёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — [illegible] А. Карпов билан учрашув. 20.20 — Ватаним менинг. Мамлакат бадиий коллективларининг чиқиши. 21.05 — Қисқа метражли телевизион бадиий фильм премьераси. 21.30 — Время. 22.05 — Қувноқ мультконцерт. 22.45 — Фигурали учиш усталари иштирокида муз устида бал. 23.40 — Цирк санъати. 00.10 — Концерт-вальс. 00.40 — Ватаним менинг. Ҳужжатли фильм. 00.50 — Янги йил билан, ўртоқлар! Совет халқига табрик. 01.05 — Голубой огонек. 04.30 — Рақс залидан. 05.00 — Эстрада куйлари ва қўшиқлари.

МТ-IV

9.00 — Время. 9.45 — Концерт. 10.25 — Горнчилар, қаердасиз! 10.55 — Ҳужжатли фильмлар. 11.45 — Мультфильмлар программаси. 12.15 — Болалар учун фильм. «Икки дўст». 13.25 — Моҳир қўллар. 13.55 — Концерт. 15.00 — СССР халқ рассоми М. Сарьян ижодига бағишланган кўрсатув. 15.45 — Халқаро конкурслар лауреати С. Потапчина чалади (фортепьяно). 16.05 — Ҳужжатли экран. 17.15 — Фильм-концерт. 18.10 — Нима? Қачон? Қаерда? Телевизион викторина. 19.15 — Хатолар туни. Телевизион спектакль. 21.15 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 21.30 — Время. 22.05 — Бу шодон планета. Телевизион бадиий фильм. 23.35 — Илмий-оммабоп фильм. 00.10 — Балет артистларининг чиқиши. 00.40 — Ватаним менинг. Ҳужжатли фильм. 00.50 — Янги йил билан, ўртоқлар! Совет халқига табрик.

УзТВ-I

11.30 — Мультфильмлар. 11.50 — Болалар учун концерт. 12.30 — Олтин калитча. Бадиий фильм. 17.55 — Болалар учун Қувноқ дақиқалар. 18.30 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Буюк зафарлар йили. Видеофильм премьераси. 20.20 — Муз, қор, спорт. Телефильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — [illegible] Цирк, цирк, цирк. 21.30 — [illegible] граммаси. 23.45 — Янги йил билан, ўртоқлар! Совет халқига табрик. 00.05 — Янги йил базми. Байрам музикали программасининг давоми.

УзТВ-II

18.20 — Болалар учун фильм. Шустрик ва Мямликнинг янги йил туши. 19.00 — Ноқоратупроқ ҳақида сўз, «Узумчилар». Оталар ва болалар туркумидан телефильм. 19.40 — [illegible] Фильм-концерт. 20.05 — [illegible] телеграммалар. Фильм-концерт.

Республика «Ташмингвода» физиотерапия касалхонаси маъмурияти, партия, касаба союз ташкилотлари кекса ходим, врач, медицина фанлари кандидати, пенсионер Лутфулла АЛАВИЙнинг вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қилиб, марҳумнинг оиласига ва яқинларига ҳамдардлик изҳор этадилар.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645, саноат, қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325646; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан мактаблар ва олий ўқув юртлари — 325553; фотомухбир — 325894.

Р. 06751. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. Б. 1791.